На основу члана 28. став 7, члана 30. став 4. и члана 36. Закона о банкама („Службени гласник РС“, бр. 107/2005, 91/2010 и 14/2015) и члана 15. став 1. Закона о Народној банци Србије („Службени гласник РС“, бр. 72/2003, 55/2004, 85/2005 – др. закон, 44/2010, 76/2012, 106/2012, 14/2015, 40/2015 – одлука УС и 44/2018), Извршни одбор Народне банке Србије доноси

О Д Л У К У
О УПРАВЉАЊУ РИЗИКОМ ЛИКВИДНОСТИ БАНКЕ

Г л а в а I

УВОДНЕ ОДРЕДБЕ

1. Овом одлуком прописују се ближи услови и начин управљања ризиком ликвидности банке, начин израчунавања показатеља ликвидности, ужег показатеља ликвидности, показатеља покрића ликвидном активом и показатеља нето стабилних извора финансирања, као и ограничења која се односе на изложеност банке ризику ликвидности.

2. Поједини појмови, у смислу ове одлуке, имају следеће значење:

1) *ризик ликвидности* је могућност настанка негативних ефеката на финансијски резултат и капитал банке услед неспособности банке да испуњава своје доспеле обавезе, и то због:

– повлачења постојећих извора финансирања, односно немогућности прибављања нових извора финансирања (ризик ликвидности извора финансирања),

– отежаног претварања имовине у ликвидна средства због поремећаја на тржишту (тржишни ризик ликвидности);

2) *ликвидна актива првог реда* је актива изузетно високе ликвидности и кредитног квалитета;

3) *ликвидна актива другог реда* је актива високе ликвидности и кредитног квалитета, која обухвата ликвидну активу другог А реда и ликвидну активу другог Б реда;

4) *ликвидна актива* је збир ликвидне активе првог реда и ликвидне активе другог реда;

5) *заштитни слој ликвидности* је износ ликвидне активе коју банка, у складу са овом одлуком, може да укључи у обрачун показатеља покрића ликвидном активом;

6) *захтев за покриће активом* је однос активе и обавеза који се израчунава ради утврђивања побољшања кредитног квалитета

покривених обвезница;

7) *нето одлив ликвидних средстава* је разлика између одлива ликвидних средстава и прилива ликвидних средстава, утврђених у складу са овом одлуком;

8) *депозит физичког лица* представља обавезу банке према физичком лицу (укључујући пољопривредника и предузетника), односно обавезу према малом или средњем предузећу које испуњава услове за разврставање у класу изложености према физичким лицима у складу са одлуком којом се уређује адекватност капитала банке, под условом да укупан износ депозита код банке, на нивоу групе којој припада то предузеће, не прелази 120.000.000 динара;

9) *мала и средња предузећа* су привредна друштва која се, у складу са законом којим се уређује рачуноводство, сврставају у микро, мала и средња правна лица;

10) *лице у финансијском сектору је* банка, инвестиционо друштво, друштво за секјуритизацију, отворени инвестициони фонд, затворени инвестициони фонд, друштво за осигурање, друштво за реосигурање, финансијски холдинг, мешовити финансијски холдинг и друго правно лице које се претежно бави финансијском делатношћу у земљи или иностранству;

11) *друштво за лично улагање* је лице страног права, односно траст чији је власник односно стварни власник физичко лице или група повезаних физичких лица, које не обавља комерцијалне, привредне или професионалне активности и које је основано искључиво ради управљања имовином једног или више власника, укључујући друге помоћне активности попут одвајања имовине власника од имовине привредних друштава, олакшавања преноса имовине између чланова породице или спречавања уситњавања имовине након смрти члана породице, под условом да су те помоћне активности у вези са основним циљем управљања имовином власника;

12) *брокер за депозите* је физичко или правно лице које депозите трећих лица, укључујући депозите физичких лица и депозите привредних друштава, осим депозита лица у финансијском сектору, полаже код банака уз накнаду;

13) *стрес* је изненадно и озбиљно погоршање ликвидности и/или солвентности банке услед промена тржишних услова и/или фактора који су специфични за одређену банку, а који могу да доведу до значајног ризика да банка неће моћи да испуни своје обавезе које доспевају у наредних 30 дана;

14) *обезбеђен кредит за куповину хартија од вредности* (*margin loan*) је кредит који је одобрен како би клијент заузео нову позицију трговања (купио нове хартије од вредности), уз давање средства обезбеђења.

Г л а в а II

УПРАВЉАЊЕ РИЗИКОМ ЛИКВИДНОСТИ

3. Ниво ликвидности банке исказује се:

1) показатељем ликвидности банке;
2) ужим показатељем ликвидности банке;
3) показатељем покрића ликвидном активом;
4) показатељем нето стабилних извора финансирања.

4. Критично низак ниво ликвидности банке постоји у следећим случајевима:

1) показатељ ликвидности, односно ужи показатељ ликвидности нижи је од једног од лимита утврђених у тачки 9. ове одлуке;

2) показатељ покрића ликвидном активом, укључујући и током услова стреса, нижи је од минималног нивоа прописаног у тачки 14. став 1. те одлуке;

3) показатељ нето стабилних извора финансирања, укључујући и током услова стреса, нижи је од минималног нивоа прописаног у тачки 91. став 2. те одлуке.

Критично низак ниво ликвидности банке постоји и када банка оправдано очекује да ће показатељ покрића ликвидном активом, односно показатељ нето стабилних извора финансирања бити нижи од минималних нивоа прописаних у тачки 14. став 1. и тачки 91. став 2. ове одлуке.

Ако утврди критично низак ниво ликвидности, банка је дужна да о томе обавести Народну банку Србије без одлагања, а најкасније наредног радног дана. Ово обавештење садржи податке о показатељу, односно очекиваном показатељу из става 2. ове тачке, као и о разлозима који су довели или ће довести до критичног ниског нивоа ликвидности. Уз обавештење банка је дужна да достави и план за отклањање узрока који су довели до критично ниског нивоа ликвидности, као и за благовремено достизање минималних нивоа показатеља из става 1. ове тачке.

Ако банка утврди да је њен показатељ покрића ликвидном активом, односно показатељ нето стабилних извора финансирања, нижи од минималног прописаног нивоа – дужна је да, поред испуњавања обавеза из става 3. ове тачке, сваког радног дана извештава Народну банку Србије о висини тог показатеља на крају претходног радног дана на начин прописан одлуком којом се уређује извештавање банака, и то до достизања нивоа тог показатеља из тачке 14. став 1. ове одлуке, односно тачке 91. став 2. ове одлуке.

Изузетно од става 4. ове тачке, Народна банка Србије може одобрити и дуже рокове за достављање извештаја из те тачке, ако је то оправдано с обзиром на конкретне околности, узимајући у обзир обим и сложеност пословања банке.

Народна банка Србије прати извршење плана банке из става 3. ове тачке и може захтевати од банке усклађивање с минималним прописаним нивоима показатеља из става 1. ове тачке у року краћем од рока из тог плана, ако на основу података којима располаже процени да је то потребно за очување ликвидности и солвентности банке.

Народна банка Србије оцењује разлоге који су довели, односно који могу довести до пада показатеља из става 4. ове тачке испод минималног прописаног нивоа – пре доношења одлуке о предузимању одговарајуће мере према банци.

5. Банка је дужна да утврђује и одржава одговарајући ниво резерве ликвидности у складу са анализом рочне неусклађености њених билансних обавеза и потраживања и ванбилансних ставки (*gap* анализа) за унапред утврђене периоде који укључују и период од једног дана.

Банка је дужна да обезбеди управљање ризиком ликвидности збирно по свим валутама и појединачно по значајним валутама, да обезбеди стабилност и диверсификацију извора финансирања, решавање привремених и трајнијих криза ликвидности, као и благовремено и адекватно поступање у случајевима повећаног ризика ликвидности.

6. Банка користи различите технике за ублажавање ризика ликвидности које, поред одговарајућих резерви ликвидности које јој омогућавају несметано пословање у ванредним условима, укључују и диверсификоване и стабилне изворе финансирања. Банка је дужна да ове технике редовно проверава и усклађује.

Банка је дужна да редовно спроводи стрес тестове, односно анализе осетљивости и сценарио-анализе засноване на различитим претпоставкама, укључујући и пословање у ванредним условима, као и да редовно преиспитује да ли су коришћене претпоставке адекватне.

Банка је дужна да у стрес тестове укључи и ванбилансне ставке.

План пословања у случају наступања непредвиђених догађаја

7. Ради обезбеђења благовременог и адекватног поступања у случајевима повећаног ризика ликвидности, банка је дужна да усвоји план пословања у случају настанка непредвиђених догађаја (криза ликвидности), који нарочито садржи:

1) процедуре за рано откривање могућих проблема у вези с ликвидношћу банке, које укључују листу индикатора раног упозорења;
2) имена и функције лица одговорних за идентификовање проблема из одредбе под 1) овог става, као и лица која о томе морају бити обавештена;
3) јасно утврђене активности, односно обавезе и одговорности у управљању кризом ликвидности;
4) обавезу припремања посебних извештаја с подацима, показатељима и другим информацијама значајним за предузимање мера у случајевима кризе ликвидности и за потребе интерног обавештавања;
5) начин приступа расположивим или потенцијалним изворима ликвидности, као и процедуре за обезбеђење приступа допунским изворима финансирања, односно изворима који се не користе у редовном пословању;
6) начин обавештавања Народне банке Србије о узроцима кризе ликвидности, као и о планираним активностима за њихово отклањање.

Банка је дужна да најмање једном годишње тестира план из става 1. ове тачке и да га мења у складу с резултатима сценарио-анализа, а организациона јединица која спроводи ово тестирање дужна је да о томе у најкраћем року извести одбор банке у чијем су делокругу усвајање и измена тог плана.

Г л а в а III

ПОКАЗАТЕЉИ ЛИКВИДНОСТИ БАНКЕ

8. Показатељ ликвидности банке представља однос збира ликвидних потраживања банке првог и другог реда, с једне стране, и збира обавеза банке по виђењу или без уговореног рока доспећа и обавеза банке са уговореним роком доспећа у наредних месец дана од дана вршења обрачуна показатеља ликвидности, с друге стране.

Ужи показатељ ликвидности банке представља однос ликвидних потраживања банке првог реда, с једне стране, и збира обавеза банке по виђењу или без уговореног рока доспећа и обавеза банке са уговореним роком доспећа у наредних месец дана од дана вршења обрачуна показатеља ликвидности, с друге стране.

9. Банка је дужна да ниво ликвидности одржава тако да:

1) показатељ ликвидности:
– износи најмање 1,0 – кад је обрачунат као просек показатеља ликвидности за све радне дане у месецу,
– не буде мањи од 0,9 дуже од три узастопна радна дана,
– износи најмање 0,8 кад је обрачунат за један радни дан;
2) ужи показатељ ликвидности:
– износи најмање 0,7 – кад је обрачунат као просек показатеља ликвидности за све радне дане у месецу,
– не буде мањи од 0,6 дуже од три узастопна радна дана,
– износи најмање 0,5 кад је обрачунат за један радни дан.

10. Ликвидна потраживања банке првог реда чине готовина и потраживања банке код којих је уговорено да доспевају у наредних месец дана од дана вршења обрачуна показатеља ликвидности, и то:

1) готовина у благајни, средства на текућем рачуну, злато и други племенити метали;
2) средства на рачунима код банака с расположивим кредитним рејтингом изабране агенције за рејтинг коме одговара ниво кредитног квалитета 3 или бољи, утврђен у складу са одлуком којом се уређује адекватност капитала банке (инвестициони ранг);
3) депозити код Народне банке Србије;
4) чекови и друга новчана потраживања у поступку реализације;
5) неопозиве кредитне линије одобрене банци.

Поред потраживања из става 1. ове тачке, ликвидна потраживања банке првог реда чине акције и дужничке хартије од вредности котиране на берзи, као и 90% вредности осталих некотираних хартија од вредности чији је издавалац Република Србија.

Ликвидна потраживања банке другог реда чине остала потраживања банке која доспевају у наредних месец дана од дана вршења обрачуна показатеља ликвидности.

Ради израчунавања показатеља ликвидности, депозити банке по виђењу и депозити с дневном авизом сматрају се депозитима ороченим на један дан.

У обрачун показатеља ликвидности банке не укључују се њена потраживања која су класификована у категорије Г и Д у складу са одлуком којом се уређује класификација билансне активе и ванбилансних ставки банке.

11. Обавезе банке по виђењу или без уговореног рока доспећа чине део њених обавеза, и то:

1) 40% депозита по виђењу банака;
2) 20% депозита по виђењу осталих депонената;
3) 10% штедних улога;
4) 5% гаранција и других облика јемства;
5) 20% неискоришћених одобрених неопозивих кредитних линија.

Остале обавезе банке које доспевају у наредних месец дана од дана вршења обрачуна показатеља ликвидности представљају, у смислу ове одлуке, обавезе банке са уговореним роком доспећа.

12. Ликвидна потраживања банке обрачунавају се по тржишној вредности, а ако ту вредност није могуће утврдити – по књиговодственој вредности.

Динарска противвредност ликвидних потраживања и обавеза банке који гласе на страну валуту утврђује се по званичном средњем курсу Народне банке Србије на дан обрачуна.

Ако потраживање или обавеза банке из тачке 8. ове одлуке доспевају у ануитетима – у обрачун показатеља ликвидности укључују се ануитети тог потраживања, односно обавезе који доспевају у року од месец дана од дана вршења овог обрачуна.

Г л а в а IV

ПОКАЗАТЕЉ ПОКРИЋА ЛИКВИДНОМ АКТИВОМ

Одељак 1.
Основна правила израчунавања показатеља покрића ликвидном активом

13. Банка је дужна да израчунава показатељ покрића ликвидном активом, који представља однос заштитног слоја ликвидности банке и нето одлива њених ликвидних средстава до којих би дошло током наредних 30 дана од дана рачунања овог показатеља у претпостављеним условима стреса.

14. Банка је дужна да показатељ покрића ликвидном активом, збирно у свим валутама, одржава на нивоу који није нижи од 100%.

Изузетно од става 1. ове тачке, банка може у условима стреса уновчити ликвидну активу која чини њен заштитни слој ликвидности ради покрића нето одлива ликвидних средстава, чак и ако би то довело до пада показатеља покрића ликвидном активом на ниво који је нижи од 100%, када је дужна да поступи у складу с тачком 4. ове одлуке.

15. Банка је дужна да показатељ покрића ликвидном активом рачуна у динарима, и то:

1) збирно за све билансне позиције и ванбилансне ставке које улазе у обрачун тог показатеља, без обзира на то да ли гласе на динаре или остале валуте;
2) појединачно за сваку значајну валуту.

При рачунању показатеља из става 1. ове тачке банка износе свих осталих и значајних валута у динаре прерачунава по званичном средњем курсу Народне банке Србије на дан обрачуна.

Валута се сматра значајном ако укупан износ обавеза из биланса стања банке и ванбилансних обавеза по којима може доћи до плаћања банке, а које су изражене и измирују се у тој валути чини 5% или више од 5% укупног износа обавеза банке.

За потребе обрачуна показатеља покрића ликвидном активом, позиције у динарима индексиране девизном клаузулом третирају се као позиције у динарима без девизне клаузуле.

Позиција активе, обавеза или ванбилансних ставки, односно одређени део те позиције не може се више пута приказати у оквиру ликвидне активе, одлива, односно прилива ликвидних средстава за потребе обрачуна показатеља покрића ликвидном активом.

16. Околностима у којима је банка изложена условима стреса сматрају се нарочито:

1) повлачење депозита физичких лица у значајном износу;
2) делимичан или потпун губитак необезбеђених извора финансирања од великих правних лица, укључујући депозите тих лица и друге изворе потенцијалног финансирања, попут примљених опозивих или неопозивих кредитних линија или линија за ликвидност;
3) делимичан или потпун губитак обезбеђених, краткорочних извора финансирања;

4) додатни одливи ликвидних средстава као последица погоршања кредитне способности банке, односно смањења кредитног рејтинга банке до три нивоа;

5) повећана тржишна волатилност која утиче на вредност средстава обезбеђења или њихов квалитет или доводи до потребе за додатним средствима обезбеђења;

6) непланирано повлачење кредитних линија или линија за ликвидност;

7) могућа обавеза за банку да откупи дуг или испуни неуговорене обавезе (нпр. да би избегла репутациони ризик).

Одељак 2.
Заштитни слој ликвидности

1. Услови за укључивање ликвидне активе у заштитни слој ликвидности

17. Банка може да укључи ликвидну активу, независно од њеног преосталог рока доспећа, у заштитни слој ликвидности за потребе обрачуна показатеља покрића ликвидном активом, ако су испуњени следећи услови:

1) општи услови из тачке 18. ове одлуке;

2) оперативни услови из тач. 19. до 24. ове одлуке;

3) услови за укључивање у ликвидну активу првог реда, ликвидну активу другог А реда или ликвидну активу другог Б реда у складу с тач. 26. до 41. ове одлуке.

а) Општи услови за укључивање у заштитни слој ликвидности

18. Банка може да укључи одређену ставку ликвидне активе у заштитни слој ликвидности за потребе обрачуна показатеља покрића ликвидном активом, ако су испуњени следећи услови:

1) ликвидна актива је право својине, друго право банке или удео банке, односно актива која је укључена у скуп активе, без терета, при чему се, за потребе ове главе, сматра да је актива без терета ако банка није на основу прописа, уговора или на други начин онемогућена да је уновчи, пренесе, прода, уступи или на други начин њоме располаже, директном продајом на активном тржишту или продајом у оквиру репо уговора на општеприхваћеном тржишту за ову врсту трансакција у наредних 30 дана (нпр. актива која је укључена у скуп активе која је у сваком тренутку расположива за коришћење као средство обезбеђења за потребе прибављања додатног финансирања у оквиру неопозиве или условно опозиве кредитне линије која још није повучена, а стоји на располагању банци, или, ако скупом активе управља централна банка, у оквиру

безусловно опозиве кредитне линије која још није повучена, а стоји на располагању банци; актива коју је банка примила као средство обезбеђења за потребе смањења кредитног ризика у *reverse* репо трансакцијама или трансакцијама узимања у зајам хартија од вредности и којом може слободно располагати и др.). Банка претпоставља да је актива која је укључена у скуп активе под теретом у износу који је једнак износу повучене кредитне линије према растућем редоследу ликвидности у смислу пододељка 2. овог одељка, почев од активе која не испуњава услове за укључивање у заштитни слој ликвидности;

2) активу нису издали:

– банка, њено матично друштво (осим у случају да је реч о јавном административном телу које није банка), њено подређено друштво, подређено друштво њеног матичног друштва или друштво за секјуритизацију с којим је банка повезана,

– друга банка, осим у случају да је издавалац јавно административно тело из тачке 26. одредба под 3) и тачке 28. став 1. одредбе под 1) и 2) ове одлуке или банка која испуњава услове из тачке 26. одредба под 5) те одлуке или да је актива покривена обвезница из тачке 26. одредба под 6), тачке 28. став 1. одредбе под 3) и 4) и тачке 30. одредба под 4) те одлуке,

– инвестиционо друштво,

– друштво за осигурање,

– друштво за реосигурање,

– финансијски холдинг,

– мешовити финансијски холдинг,

– друго правно лице из тачке 2. одредба под 10), осим друштва за секјуритизацију и агенције за кредитирање извоза;

3) вредност активе је одредива на основу тржишних цена које су лако доступне ширем кругу лица или се та вредност може утврдити на основу формуле која је једноставна за примену а заснива се на јавно доступним улазним подацима и реалним претпоставкама;

4) актива се котира на признатој берзи, односно утржива је кроз директну продају или кроз једноставне репо трансакције на општеприхваћеном тржишту за ову врсту трансакција, а ако се њоме тргује на организованом месту за трговање које није призната берза, актива се сматра ликвидном само ако се на том месту за трговање обезбеђује активно и значајно тржиште за директну продају активе.

При процени да ли је на конкретном месту за трговање обезбеђено активно и значајно тржиште, банка је дужна да узме у обзир историјске податке који указују на широко и дубоко тржиште кроз мале разлике између куповних и продајних цена, висок обим трговања и велики и диверсификовани број учесника на тржишту, као и постојање развијене тржишне инфраструктуре и друге околности које указују на развијеност тог тржишта.

Услови из става 1. одредбе под 3) и 4) ове тачке не морају бити испуњени за:

1) новчанице и ковани новац из тачке 26. одредба под 1) ове одлуке;
2) изложености према државама из тачке 26. одредба под 4) ове одлуке;
3) изложености према централној банци из тачке 26. одредбе под 2) и 4) и тачке 28. став 1. одредба под 2) ове одлуке.

б) Оперативни услови за укључивање у заштитни слој ликвидности

19. Банка је дужна да успостави поступке и лимите којима се обезбеђује да ликвидна актива која се укључује у заштитни слој ликвидности у сваком тренутку буде адекватно диверсификована, при чему је банка дужна да узме у обзир степен диверсификованости између различитих категорија ликвидне активе из тач. 26. до 39. ове одлуке и унутар исте категорије ликвидне активе, као и друге релевантне факторе диверсификованости, као што је врста издавалаца хартија од вредности, других уговорних страна или географска локација на којој послују издаваоци хартија од вредности или друге уговорне стране.

Народна банка Србије може банци наложити примену одређених ограничења или другу врсту захтева како би обезбедила испуњеност услова из става 1. ове тачке, при чему се та ограничења и захтеви не примењују на:

1) новчанице и ковани новац из тачке 26. одредба под 1) ове одлуке;
2) ликвидну активу првог реда у виду изложености према централној банци из тачке 26. одредбе под 2) и 4) ове одлуке;
3) ликвидну активу првог реда која представља изложеност према државама, територијалним аутономијама, јединицама локалне самоуправе или јавним административним телима из тачке 26. одредбе под 3) и 4) ове одлуке, односно изложености обезбеђене њиховим гаранцијама, под условом да су такву ликвидну активу издали Република Србија, територијалне аутономије, јединице локалне самоуправе и јавна административна тела из Републике Србије или да банка држи такву ликвидну активу ради покрића нето одлива ликвидних средстава у условима стреса у валути земље издаваоца те ликвидне активе;
4) ликвидну активу првог реда која представља изложеност према међународним развојним банкама или међународним организацијама, односно изложеност обезбеђену њиховим гаранцијама из тачке 26. одредба под 7) ове одлуке.

20. Ликвидна актива мора бити неограничено доступна банци, што подразумева да не постоје правне, односно друге препреке да банка у било ком тренутку у наредних 30 дана у условима стреса уновчи такву активу директном продајом на активном тржишту или продајом у оквиру репо уговора на општеприхваћеном тржишту за ову врсту трансакција.

Актива која се користи за побољшање кредитног квалитета у трансакцијама секјуритизације, односно за покриће оперативних трошкова банке – не сматра се ликвидном активом из става 1. ове тачке.

Актива банке у државама у којима постоје препреке за њен слободан пренос сматра се неограничено доступном само ако банка користи ту ликвидну активу за покриће одлива ликвидних средстава у тој држави.

Актива банке у неконвертибилној валути сматра се неограничено доступном банци само ако је она користи за покриће одлива ликвидних средстава у тој валути.

21. Банка је дужна да обезбеди да ликвидном активом управља организациона јединица за управљање ликвидношћу банке.

Испуњеност захтева из става 1. ове тачке банка може доказати на неки од следећих начина:

1) одвајањем ликвидне активе у засебан скуп који се налази под директном контролом организационе јединице за управљање ликвидношћу и који искључиво служи као извор средстава за непредвиђене издатке, укључујући и периоде стреса;
2) успостављањем унутрашњих система и контрола, односно политика и процедура који организационој јединици за управљање ликвидношћу омогућују оперативну контролу над уновчавањем ликвидне активе у сваком тренутку у периоду од 30 дана услова стреса, као и слободан приступ средствима остваренима уновчавањем те активе током периода од 30 дана услова стреса, без директног супротстављања постојећој пословној стратегији банке или њеној стратегији за управљање ризицима;
3) комбинацијом начина из одредаба под 1) и 2) овог става.

22. Банка је дужна да редовно, а најмање једном годишње, продаје (директном продајом или на основу репо уговора на општеприхваћеном тржишту за ову врсту уговора) узорак ликвидне активе ради провере доступности тржишта за конкретну врсту ликвидне активе и ефикасности интерног процеса за ту продају.

Банка је дужна да развије адекватну стратегију за продају узорака ликвидне активе ради:

1) провере доступности и развијености тржишта за ту врсту активе;
2) ефикасности успостављених процедура за правовремену продају ликвидне активе;
3) свођења ризика слања негативних сигнала тржишту услед продаје ликвидне активе у условима стреса на најмању могућу меру.

Одредбе ове тачке не примењују се на ликвидну активу првог реда из тачке 26. ове одлуке, осим на покривене обвезнице изразито високог квалитета из одредбе под 6) те тачке.

23. Банка може уговорити заштиту од тржишног ризика повезаног с њеном ликвидном активом ако су испуњени следећи услови:

1) банка је успоставила одговарајуће унутрашње механизме у складу с тач. 20. и 21. ове одлуке како би обезбедила да та актива буде и даље неограничено доступна банци и под контролом организационе јединице за управљање ликвидношћу;
2) банка је при вредновању одређене позиције ликвидне активе у складу с тачком 25. ове одлуке узела у обзир нето одливе и приливе ликвидних средстава који би настали у случају превременог затварања позиције заштите.

24. Банка је дужна да обезбеди усклађеност валутне структуре своје ликвидне активе са валутном структуром нето одлива ликвидних средстава.

Ако оцени да је потребно, Народна банка Србије може одредити банци највећи проценат нето одлива ликвидних средстава у одређеној валути који се током периода стреса може покрити држањем ликвидне активе која није изражена у тој валути.

Ограничење из става 2. ове тачке може се односити само на нето одливе ликвидних средстава изражене у динарима и осталим валутама које су значајне у смислу тачке 15. став 3. ове одлуке.

При одређивању ограничења из става 2. ове тачке, Народна банка Србије оцењује:

1) да ли банка може:
– користити ликвидну активу за стварање ликвидних средстава у валути и у држави у којој настају одливи ликвидних средстава,

– конвертовати валуте и прикупити средства на девизном тржишту у условима стреса из тачке 16. ове одлуке у трајању 30 дана,

– пренети вишак ликвидних средстава из једне валуте у другу и између држава и правних лица унутар своје групе, у условима стреса из тачке 16. ове одлуке у трајању 30 дана;

2) утицај изненадних неповољних кретања девизних курсева на постојеће неусклађене позиције и делотворност успостављених позиција заштите од девизног ризика.

25. Банка је дужна да за потребе обрачуна показатеља покрића ликвидном активом користи тржишну вредност ликвидне активе утврђену у складу с тачком 18. став 1. одредба под 3) ове одлуке.

Тржишна вредност ликвидне активе умањује се применом корективних фактора из тач. 27, 29, 31, 34. и 36. и у складу с тачком 23. одредба под 2) ове одлуке.

2. Услови за укључивање у ликвидну активу

а) Ликвидна актива првог реда

26. У ликвидну активу првог реда укључује се следећа актива:

1) новчанице и ковани новац у благајни;
2) следеће изложености према централним банкама:

– изложеност према Народној банци Србије, Европској централној банци или централним банкама држава чланица Европске уније, односно изложеност обезбеђену гаранцијама ових лица,

– изложеност према централним банкама држава које нису чланице Европске уније, под условом да је изложеностима према тој централној банци, односно држави додељен кредитни рејтинг коме одговара најмање ниво кредитног квалитета 1 у складу са одлуком којом се уређује адекватност капитала банке, односно изложеност обезбеђену гаранцијама ових лица,

– депозити вишкова ликвидних средстава код Народне банке Србије,

– износ издвојене динарске и девизне обавезне резерве изнад обрачунатог износа динарске и девизне обавезне резерве банке код Народне банке Србије,

– резерве које подређено друштво банке држи код централне банке из алинеје прве и друге ове одредбе, ако је одговарајућим споразумом или прописима дозвољено повлачење ових резерви у условима стреса;

3) изложеност према следећим државама, територијалним аутономијама, јединицама локалне самоуправе и јавним административним телима, односно изложеност обезбеђена гаранцијама следећих лица:

– Републике Србије,

– других држава, под условом да је тим изложеностима додељен кредитни рејтинг изабране агенције за рејтинг коме одговара најмање ниво кредитног квалитета 1 у складу са одлуком којом се уређује адекватност капитала банке,

– територијалних аутономија и јединица локалне самоуправе у Републици Србији и територијалних аутономија и јединица локалне самоуправе у другим државама из алинеје друге ове одредбе, под условом да се наведене изложености третирају као изложености према држави у којој су основане, у складу са одлуком којом се уређује адекватност капитала банке,

– јавних административних тела у Републици Србији или држави чланици Европске уније из алинеје друге ове одредбе, под условом да се ове изложености третирају као изложености према држави у којој су основане или као изложености према територијалној аутономији или јединици локалне самоуправе из алинеје треће ове одредбе, у складу са одлуком којом се уређује адекватност капитала банке;

4) изложеност према другој држави или централној банци државе која није чланица Европске уније, којима није додељен кредитни рејтинг коме одговара најмање ниво кредитног квалитета 1, у складу са одлуком којом се уређује адекватност капитала банке, односно изложеност обезбеђену гаранцијама ових лица, као и резерве које подређено друштво банке држи код те централне банке – ако је одговарајућим споразумом или прописима дозвољено повлачење ових резерви у условима стреса. Банка признаје ову активу само до износа који јој у условима стреса служи за покриће нето одлива ликвидних средстава насталих у истој валути у којој је изражена наведена актива, а ако наведена актива није изражена у валути државе издаваоца – у ликвидну активу првог реда укључује се само износ активе до износа нето одлива ликвидних средстава у тој држави и у тој другој валути у условима стреса;

5) актива коју је издала:

– банка коју су основале Република Србија, односно држава чланица Европске уније или територијална аутономија или јединица локалне самоуправе из такве државе, ако се изложености према њима третирају као изложености према држави у којој су основане, у складу са одлуком којом се уређује адекватност капитала банке, при чему та држава, односно територијална аутономија или јединица локалне самоуправе имају законску обавезу да штите економску основу и финансијску стабилност банке током њеног пословања,

– страна банка чија је сврха подстицање циљева јавне политике Европске уније, државе чланице Европске уније, територијалне аутономије или јединице локалне самоуправе из такве државе, првенствено кроз одобравање промотивних кредита под неконкурентним и непрофитним условима, под условом да је најмање 90% кредита које та банка одобрава гарантовано од стране државе чланице Европске уније,

територијалне аутономије или јединице локалне самоуправе из такве државе – ако се изложености према њима третирају као изложености према држави у којој су основане у складу са одлуком којом се уређује адекватност капитала банке;

6) изложености по основу покривених обвезница изразито високог квалитета које испуњавају следеће услове:

– покривене обвезнице је издала банка основана у Републици Србији или држави чланици Европске уније и обезбеђене су скупом активе који служи као средство обезбеђења из којег инвеститори имају право првенства при намирењу својих потраживања по основу главнице или камате у случају наступања статуса неизмирења обавеза издаваоца (у даљем тексту: скуп односне активе),

– покривене обвезнице и њихов издавалац под надзором су надлежног државног органа ради заштите права власника тих обвезница,

– услове за преференцијални третман у складу са одлуком којом се уређује адекватност капитала банке,

– изложености према банкама у скупу односне активе обухватају само изложености према банкама чији кредитни рејтинг одговара нивоу кредитног квалитета 1 у складу са одлуком којом се уређује адекватност капитала банке или, изузетно, нивоу кредитног квалитета 2 у складу с том одлуком ако преостало доспеће таквих изложености није дуже од 100 дана, при чему износ изложености према банкама у том скупу активе не прелази 15% номиналне вредности неизмиреног износа издатих покривених обвезница,

– издавалац покривених обвезница најмање једном у шест месеци банци доставља следеће информације у вези с портфолијом односне активе: информације о вредности скупа односне активе, неизмиреном износу покривених обвезница, географској расподели и врсти активе из скупа односне активе, величини кредита, каматном и девизном ризику, рочној структури односне активе и покривених обвезница, као и о учешћу кредита који су у доцњи преко 90 дана у скупу односне активе,

– вредност издатих покривених обвезница износи најмање 60.000.000.000 динара,

– покривеним обвезницама додељен је кредитни рејтинг изабране агенције за рејтинг коме одговора најмање ниво кредитног квалитета 1 у складу са одлуком којом се уређује адекватност капитала банке, еквивалентан краткорочни кредитни рејтинг или – ако је реч о покривеним обвезницама за које не постоји расположиви кредитни рејтинг изабране агенције за рејтинг – пондер ризика 10% у складу са одлуком из ове алинеје,

– скуп односне активе у сваком тренутку задовољава захтев за покриће активом од најмање 2% преко износа који је потребан за покриће обавеза по основу покривених обвезница;

7) изложеност према међународним развојним банкама и међународним организацијама којима се у складу са одлуком којом се уређује адекватност капитала банке додељује пондер кредитног ризика 0%, односно изложеност обезбеђена њиховим гаранцијама.

27. При утврђивању заштитног слоја ликвидности банке, банка је дужна да тржишну вредност покривених обвезница изразито високог квалитета из тачке 26. одредба под 6) ове одлуке умањи за корективни фактор од најмање 7%.

На осталу ликвидну активу првог реда, осим изложености по основу улагања у отворене инвестиционе фондове из тачке 36. одредбе под 2) и 3) ове одлуке – корективни фактор се не примењује.

б) Ликвидна актива другог А реда

28. У ликвидну активу другог А реда укључује се следећа актива:

1) изложеност према територијалним аутономијама, јединицама локалне самоуправе и јавним административним телима из Републике Србије којима се у складу са одлуком којом се уређује адекватност капитала банке додељује пондер кредитног ризика 20%, односно изложеност обезбеђену гаранцијама ових лица;

2) изложеност према државама, територијалним аутономијама, јединицама локалне самоуправе, јавним административним телима из других држава или према централним банкама држава које нису чланице Европске уније којима се у складу са одлуком којом се уређује адекватност капитала банке додељује пондер кредитног ризика 20%, односно изложеност обезбеђену гаранцијама ових лица;

3) изложености по основу покривених обвезница високог квалитета које испуњавају следеће услове:

– покривене обвезнице издала је банка основана у Републици Србији или држави чланици Европске уније и обезбеђене су скупом односне активе,

– покривене обвезнице и њихов издавалац под надзором су надлежног државног органа ради заштите права власника ових обвезница,

– услове за преференцијални третман у складу са одлуком којом се уређује адекватност капитала банке,

– изложености према банкама у скупу односне активе обухватају само изложености према банкама чији кредитни рејтинг одговара нивоу кредитног квалитета 1 у складу са одлуком којом се уређује адекватност капитала банке или, изузетно, нивоу кредитног квалитета 2 у складу с том одлуком, ако преостало доспеће таквих изложености није дуже од 100 дана, при чему износ изложености према

банкама у скупу односне активе не прелази 15% номиналне вредности неизмиреног износа издатих покривених обвезница,

– издавалац покривених обвезница најмање једном у шест месеци доставља банци следеће информације у вези с портфолијом односне активе: информације о вредности скупа односне активе, неизмиреном износу покривених обвезница, географској расподели и врсти активе из скупа односне активе, величини кредита, каматном и девизном ризику, рочној структури односне активе и покривених обвезница, као и о учешћу кредита који су у доцњи преко 90 дана у скупу односне активе,

– вредност издатих покривених обвезница износи најмање 30.000.000.000 динара,

– покривеним обвезницама додељен је кредитни рејтинг изабране агенције за рејтинг коме одговора најмање ниво кредитног квалитета 2 у складу са одлуком којом се уређује адекватност капитала банке, еквивалентан краткорочни кредитни рејтинг или – ако је реч о покривеним обвезницама за које не постоји расположиви кредитни рејтинг изабране агенције за рејтинг – пондер кредитног ризика 20% у складу са одлуком из ове алинеје,

– скуп односне активе у сваком тренутку задовољава захтев за покриће активом од најмање 7% преко износа који је потребан за покриће обавеза по основу покривених обвезница, односно најмање 2% преко тог износа – ако је реч о покривеним обвезницама којима је додељен кредитни рејтинг изабране агенције за рејтинг коме одговора најмање ниво кредитног квалитета 1 и које не испуњавају услов у вези с вредношћу емитованих покривених обвезница из тачке 26. одредба под 6), алинеја шеста, ове одлуке, али испуњавају услове из алинеја од прве до шесте ове одредбе;

4) изложености по основу покривених обвезница које су издале банке основане у државама које нису чланице Европске уније и које испуњавају следеће услове:

– покривене обвезнице обезбеђене су скупом односне активе и издала их је банка основана у држави која није чланица Европске уније или подређено друштво те банке које је у њеном стопроцентном власништву и за чију емисију банка гарантује,

– покривене обвезнице и њихов издавалац под надзором су надлежног државног органа државе која није чланица Европске уније ради заштите права власника ових обвезница, а супервизорски и регулаторни захтеви у тој држави су најмање једнаки онима који се примењују у Републици Србији или држави чланици Европске уније,

– покривене обвезнице обезбеђене су скупом односне активе у којем се налази једна или више врста активе из става 2. ове тачке,

– ако скуп односне активе садржи кредите обезбеђене хипотекама на непокретностима, испуњени су услови за признавање хипотеке на непокретности као подобног инструмента кредитне заштите

у складу са одлуком којом се уређује адекватност капитала банке,

– изложености према банкама у скупу односне активе су: изложености према банкама чији кредитни рејтинг одговара нивоу кредитног квалитета 1 у складу са одлуком којом се уређује адекватност капитала банке или, изузетно, најмање нивоу кредитног квалитета 2 у складу с том одлуком – ако преостало доспеће таквих изложености није дуже од 100 дана, при чему износ изложености према банкама у скупу односне активе не прелази 15% номиналне вредности неизмиреног износа издатих покривених обвезница,

– издавалац покривених обвезница најмање једном у шест месеци доставља банци следеће информације у вези с портфолијом односне активе: информације о вредности скупа односне активе, неизмиреном износу покривених обвезница, географској расподели и врсти активе из скупа односне активе, величини кредита, каматном и девизном ризику, рочној структури односне активе и покривених обвезница, као и о учешћу кредита који су у доцњи преко 90 дана у скупу односне активе,

– покривеним обвезницама додељен је кредитни рејтинг изабране агенције за рејтинг коме одговора најмање ниво кредитног квалитета 1 у складу са одлуком којом се уређује адекватност капитала банке, еквивалентан краткорочни кредитни рејтинг или – ако је реч о покривеним обвезницама за које не постоји расположиви кредитни рејтинг изабране агенције за рејтинг – пондер ризика од 10% у складу са одлуком из ове алинеје,

– скуп односне активе у сваком тренутку задовољава захтев за покриће активом од најмање 7% преко износа који је потребан за покриће обавеза по основу покривених обвезница, односно најмање 2% преко тог износа – ако вредност емитованих покривених обвезница износи најмање 60.000.000.000 динара;

5) дужничке хартије од вредности привредних друштава које испуњавају следеће услове:

– додељен им је кредитни рејтинг изабране агенције за рејтинг коме одговара најмање ниво кредитног квалитета 1 у складу са одлуком којом се уређује адекватност капитала банке или еквивалентан краткорочни кредитни рејтинг,

– вредност издатих дужничких хартија од вредности износи најмање 30.000.000.000 динара,

– рок доспећа у тренутку издавања није дужи од 10 година.

Изложености по основу покривених обвезница које су издале банке из става 1. одредба под 4) ове тачке банка може укључити у ликвидну активу другог А реда, у складу са алинејом трећом те одредбе, само ако су те обвезнице обезбеђене скупом односне активе који обухвата једну или више следећих врста активе:

1) изложености према државама које нису чланице Европске уније, централним банкама таквих држава, међународним развојним банкама и међународним организацијама којима је додељен кредитни рејтинг коме одговара ниво кредитног квалитета 1 у складу са одлуком којом се уређује адекватност капитала банке, односно изложености обезбеђене њиховим гаранцијама;

2) изложености према територијалним аутономијама, јединицама локалне самоуправе или јавним административним телима држава које нису чланице Европске уније, чији се пондер кредитног ризика, у складу са одлуком којом се уређује адекватност капитала банке, одређује на начин прописан за изложености према банкама или према државама и централним банкама којима је додељен кредитни рејтинг коме одговара ниво кредитног квалитета 1, односно изложености обезбеђене њиховим гаранцијама;

3) изложености према лицима из одредаба под 1) и 2) овог става којима је додељен кредитни рејтинг коме одговара ниво кредитног квалитета 2 у складу са одлуком којом се уређује адекватност капитала банке, под условом да износ тих изложености не прелази 20% номиналне вредности неизмиреног износа издатих покривених обвезница банке;

4) изложености обезбеђене хипотекама на стамбеним непокретностима у износу главнице потраживања обезбеђеног хипотеком (након одузимања износа свих хипотека с вишим правом првенства) или 80% вредности непокретности на којој је хипотека успостављена, зависно од тога која је вредност мања;

5) изложености обезбеђене хипотекама на пословним непокретностима у износу главнице потраживања обезбеђеног хипотеком (након одузимања износа свих хипотека с вишим правом првенства) или 60% вредности непокретности на којој је хипотека успостављена, зависно од тога која је вредност мања;

6) изложености обезбеђене хипотекама на бродовима, ако износ главнице потраживања обезбеђеног хипотеком (након одузимања износа свих хипотека с вишим правом првенства) не прелази 60% вредности заложеног брода.

29. При утврђивању заштитног слоја ликвидности банке, банка је дужна да тржишну вредност ликвидне активе другог А реда из тачке 28. ове одлуке умањи за корективни фактор од најмање 15%.

в) Ликвидна актива другог Б реда

30. У ликвидну активу другог Б реда укључује се следећа актива:

1) изложености по основу хартија од вредности обезбеђених имовином које испуњавају услове из тач. 32. до 34. ове одлуке;

2) дужничке хартије од вредности привредних друштава које испуњавају следеће услове:

– додељен им је кредитни рејтинг изабране агенције за рејтинг коме одговара ниво кредитног квалитета 3 или бољи у складу са одлуком којом се уређује адекватност капитала банке или еквивалентан краткорочни кредитни рејтинг,

– вредност издатих дужничких хартија од вредности износи најмање 30.000.000.000 динара,

– рок доспећа у тренутку издавања није дужи од 10 година;

3) акције које испуњавају следеће услове:

– представљају део Belex 15 индекса у Републици Србији, односно део главног берзанског индекса у држави у којој су регистроване те акције, при чему се, ако не постоји одлука надлежног тела или органа јавне власти којом се утврђује главни берзански индекс, под тим индексом подразумева индекс који обухвата акције највећих и најзначајнијих привредних друштава у тој држави,

– изражене су у динарима, а ако су изражене у страној валути, могу се укључити у ликвидну активу другог Б реда само до износа који служи за покриће нето одлива ликвидних средстава у условима стреса у тој валути или у држави у којој се преузима ризик ликвидности,

– постоји доказ да представљају поуздан извор ликвидних средстава и у условима стреса, при чему се сматра да је овај услов испуњен ако пад њихове цене током 30 дана забележеног периода тржишног стреса није већи од 40%, односно ако пораст корективног фактора у том периоду није већи од 40 процентних поена;

4) изложености по основу покривених обвезница високог квалитета које испуњавају следеће услове:

– покривене обвезнице издала је банка основана у Републици Србији или држави чланици Европске уније и обезбеђене су скупом односне активе,

– покривене обвезнице и њихов издавалац под надзором су надлежног државног органа ради заштите права власника ових обвезница,

– услове за преференцијални третман у складу са одлуком којом се уређује адекватност капитала банке,

– издавалац покривених обвезница најмање једном у три месеца доставља банци следеће информације у вези с портфолиом односне активе: информације о вредности скупа односне активе, неизмиреном износу покривених обвезница, географској расподели и врсти активе из скупа односне активе, величини кредита, каматном и девизном ризику, рочној структури односне активе и покривених обвезница, као и о учешћу кредита који су у доцњи преко 90 дана у скупу односне активе,

– вредност издатих покривених обвезница износи најмање 30.000.000.000 динара,

– обезбеђене су скупом активе који обухвата искључиво изложености према Републици Србији, Народној банци Србије, државама

чланицама Европске уније, њиховим централним банкама, односно територијалним аутономијама, јединицама локалне самоуправе или јавним административним телима из Републике Србије или државе чланице Европске уније, односно изложености обезбеђене њиховим гаранцијама и изложености обезбеђене хипотеком на стамбеним непокретностима у износу главнице потраживања обезбеђеног хипотеком (након одузимања износа свих хипотека с вишим правом првенства) или у износу од 80% вредности непокретности на којој је успостављена хипотека, зависно од тога која је вредност мања,

– скуп односне активе састоји се искључиво од изложености којима је додељен пондер ризика 35% или нижи у складу са одлуком којом се уређује адекватност капитала банке,

– скуп односне активе у сваком тренутку задовољава захтев за покриће активом од најмање 10% преко износа који је потребан за покриће обавеза по основу покривених обвезница,

– банка која је издала покривене обвезнице дужна је да на месечном нивоу јавно објављује да скуп односне активе задовољава захтев за покриће активом од 10%.

31. При утврђивању заштитног слоја своје ликвидности, банка је дужна да тржишну вредност ликвидне активе другог Б реда из тачке 30. ове одлуке умањи за следеће корективе факторе:

1) 50% за дужничке хартије од вредности привредних друштава из тачке 30. одредба под 2) ове одлуке;

2) 50% за акције из тачке 30. одредба под 3) ове одлуке;

3) 30% за покривене обвезнице из тачке 30. одредба под 4) ове одлуке;

4) корективе факторе који се примењују на секјуритизоване позиције у складу с тачком 34. ове одлуке.

32. Секјуритизоване позиције и секјуритизоване изложености које се налазе у основи секјуритизованих позиција (у даљем тексту: секјуритизоване изложености) морају испуњавати следеће услове:

1) секјуритизованој позицији је додељен кредитни рејтинг изабране агенције за рејтинг коме одговара најмање ниво кредитног квалитета 1 у складу са одлуком којом се уређује адекватност капитала банке или еквивалентан краткорочни кредитни рејтинг;

2) секјуритизована позиција се налази у транши или траншама највишег ранга у секјуритизацији и у сваком тренутку током трајања секјуритизације има највиши степен надређености, при чему се траншом највишег ранга сматра транша која након достављања обавештења о извршењу или, ако је применљиво, обавештења о убрзаном доспећу – није подређена у односу на остале транше у истој трансакцији или

програму секјуритизације у погледу плаћања по основу главнице или камате, не узимајући у обзир доспеле износе по основу каматних или валутних финансијских деривата, доспеле накнаде и друга слична плаћања, у складу са одлуком којом се уређује адекватност капитала банке;

3) секјуритизоване изложености је друштво за секјуритизацију преузело тако да се оне могу реализовати у односу на било које треће лице и да се налазе ван домашаја продавца (иницијатора, спонзора или иницијалног зајмодавца) и његових поверилаца, укључујући и случај несолвентности продавца;

4) на пренос секјуритизованих изложености на друштво за секјуритизацију не примењују се одредбе о оспоравању (нпр. утврђивању ништавости или побијању) продаје имовине у држави у којој је продавац (иницијатор, спонзор или иницијални зајмодавац) основан, што укључује, између осталог, и одредбе у складу с којима стечајни управник тог продавца може побијати продају секјуритизованих изложености друштву за секјуритизацију само на основу тога што је та продаја закључена у одређеном року пре проглашења несолвентности продавца или одредбе према којима друштво за секјуритизацију може спречити то побијање само ако докаже да у тренутку продаје није располагало подацима који су указивали на несолвентност продавца;

5) управљање секјуритизованим изложеностима уређено је споразумом о сервисирању који садржи одредбе о континуитету сервисирања којима се најмање обезбеђује да сервисирање не престане у случају наступања статуса неизмирења обавеза или несолвентности сервисера;

6) документација којом се уређује секјуритизација садржи и одредбе о континуитету којима се обезбеђује најмање замена друге уговорне стране у трансакцијама с дериватима и замена пружаоца ликвидности у случају наступања статуса неизмирења обавеза или несолвентности ових лица, када је то применљиво;

7) секјуритизована позиција је обезбеђена хомогеним скупом секјуритизованих изложености, при чему све оне припадају само једној од следећих поткатегорија:

– стамбени кредити обезбеђени хипотеком првог реда одобрени физичким лицима ради куповине стамбене непокретности на чијој адреси ће бити пријављено њихово пребивалиште, ако кредити у скупу секјуритизованих изложености у просеку испуњавају услов да износ кредита не прелази 80% тржишне вредности стамбене непокретности која је предмет хипотеке, или ако је у националном законодавству државе у којој су одобрени кредити прописано ограничење односа износа кредита и прихода дужника при одређивању највишег дозвољеног износа стамбеног кредита (то ограничење се рачуна на бруто годишњи доходак дужника, узимајући у обзир пореске и друге обавезе дужника, као и ризик промене каматне стопе током периода отплате кредита, при чему за сваки

стамбени кредит у скупу секјуритизованих изложености проценат бруто дохотка дужника који се користи за плаћања по основу кредита, укључујући камату, главницу и накнаде, не сме прелазити 45%),

– комерцијални кредити, уговори о лизингу и кредитне линије одобрени привредним друштвима основаним у Републици Србији или држави чланици Европске уније за потребе финансирања капиталних издатака или пословних активности, осим куповине или изградње пословних непокретности, под условом да најмање 80% дужника из скупа секјуритизованих изложености према учешћу у вредности портфолија чине мала и средња предузећа, у тренутку настанка секјуритизације, и да ниједан дужник није банка или инвестиционо друштво,

– кредити за куповину аутомобила и других моторних возила (укључујући и тракторе за пољопривреду и шумарство, приколице, мотоцикле, моторне трицикле и возила са гусеницама) и уговори о лизингу тих возила одобрени дужницима резидентима Републике Србије или државе чланице Европске уније који су обезбеђени правом првенства наплате, полисом осигурања возила или одговарајућом гаранцијом у корист друштва за секјуритизацију, као што је одредба о задржавању права власништва над возилом,

– кредити и кредитне линије одобрене физичким лицима резидентима Републике Србије или државе чланице Европске уније за потребе личне, породичне или потрошње домаћинства;

8) секјуритизована позиција није ресекјуритизована или синтетички секјуритизована позиција у смислу одлуке којом се уређује адекватност капитала банке;

9) секјуритизоване изложености не обухватају преносиве финансијске инструменте или деривате, осим финансијских инструмената које је издало само друштво за секјуритизацију или друго лице у оквиру секјуритизације и деривата који служе за заштиту од девизног и каматног ризика;

10) у тренутку настанка секјуритизације или у тренутку укључивања у скуп секјуритизованих изложености након настанка секјуртизације, секјуритизоване изложености не укључују изложености према дужницима са смањеном кредитном способношћу (или изложености према даваоцима гаранције са смањеном кредитном способношћу), при чему се сматра да дужник (или давалац гаранције) има смањену кредитну способност у следећим случајевима:

– ако је над њим покренут стечајни поступак или је с повериоцима договорен отпис или репрограм дуга или ако је суд у корист повериоца донео одлуку о извршењу или о накнади материјалне штете услед неизмирења обавеза дужника у периоду од три године пре почетка секјуритизације,

– ако је у Кредитном бироу или другом званичном регистру дужника евидентиран као дужник с лошом кредитном историјом,

– ако му је изабрана агенција за рејтинг доделила кредитни

рејтинг или кредитни скор који указује да постоји значајан ризик да дужник неће извршити уговорена плаћања, у поређењу с ризиком просечног дужника за ту врсту кредита у конкретној јурисдикцији;

11) у тренутку настанка секјуритизације или у тренутку укључивања у скуп секјуритизованих изложености након настанка секјуритизације – секјуритизоване изложености не обухватају изложености у статусу неизмирења обавеза у смислу одлуке којом се уређује адекватност капитала банке;

12) плаћања у секјуритизацији испуњавају следеће услове:

– плаћања по основу секјуритизованих позиција не могу претежно зависити од продаје имовине која служи као средство обезбеђења тих изложености, али те изложености могу бити реструктуриране или рефинансиране,

– ако у секјуритизацији није уговорен револвинг период или је тај период истекао, а достављено је обавештење о извршењу или обавештење о убрзаном доспећу – плаћање главнице која периодично доспева по основу секјуритизованих изложености преноси се непосредно на власнике секјуритизованих позиција тако да ни на један дан плаћања није задржан значајан износ новчаних средстава у друштву за секјуритизацију,

– ако је у секјуритизацији уговорен револвинг период, у документацији морају бити предвиђени догађаји који доводе до убрзаног доспећа а који обухватају најмање погоршање кредитног квалитета секјуритизованих изложености, немогућност прибављања довољно нових секјуритизованих изложености сличног кредитног квалитета и несолвентност иницијатора или сервисера секјуритизације;

13) до тренутка настанка секјуритизације дужник (или, када је применљиво, давалац гаранције) извршио је најмање једно плаћање по основу секјуритизоване изложености, осим у случају секјуритизоване изложености по основу кредитне линије из одредбе под 7), алинеја четврта, ове тачке;

14) иницијатор, спонзор или иницијални зајмодавац у секјуритизацији за ту позицију испуњавају услове у вези са секјуритизацијом из одлуке којом се уређује адекватност капитала банке и објављују податке о кредитном квалитету и карактеристикама секјуритизованих изложености, структури трансакције, новчаним токовима и средствима обезбеђења изложености, као и све информације које су потребне инвеститорима за спровођење свеобухватних стрес тестова;

15) секјуритизоване изложености не потичу од банке која у свом заштитном слоју ликвидности држи секјуритизоване позиције, њеног подређеног друштва, матичног друштва или подређеног друштва њеног матичног друштва или било ког другог лица повезаног с банком;

16) издата транша у којој се налазе секјуритизоване изложености износи најмање 12.000.000.000 динара;

17) преостали пондерисани просечни рок до доспећа транше је пет година или краћи и израчунава се применом претпоставке о превременим отплатама која је коришћена при вредновању трансакције или претпоставке о 20% константне стопе превремених отплата, у зависности од тога која је нижа, уз претпоставку да ће се опција откупа извршити на први допуштен датум за откуп;

18) иницијатор секјуритизованих изложености у секјуритизацији је банка или друго правно лице које се претежно бави финансијском делатношћу у земљи или иностранству и које као основну делатност не пружа услуге примања депозита, услуге повезане са кредитирањем и кастоди услуге.

33. У случају секјуритизације у којој су секјуритизоване изложености стамбени кредити из тачке 32. одредба под 7), алинеја прва, ове одлуке – скуп односних изложености не може да обухвата кредите понуђене или одобрене под претпоставком да су подносиоци захтева (или, када је применљиво, посредници) били свесни да је могуће да давалац кредита није проверио и потврдио достављене податке.

У случају секјуритизације из става 1. ове тачке, процена кредитне способности дужника треба да испуњава следеће услове:

1) пре него што је закључио уговор о кредиту, поверилац је извршио детаљну процену кредитне способности дужника која обухвата параметре релевантне за процену способности дужника да испуни своје уговорене обавезе;

2) процедуре и информације на којима се заснива процена кредитне способности дужника су успостављене, документоване и редовно се преиспитују;

3) процена кредитне способности дужника не заснива се претежно на процењеној вредности стамбене непокретности којом је кредит обезбеђен а која прелази износ кредита, нити на претпоставци да ће та вредност порасти, осим у случају да је кредит одобрен ради изградње или реновирања стамбене непокретности;

4) након што је са дужником закључио уговор о кредиту, поверилац га не може накнадно отказати или изменити на штету дужника због тога што је процена кредитне способности дужника нетачно спроведена, осим у случају да се докаже да је дужник свесно прикрио или фалсификовао информације потребне за ту процену;

5) поверилац дужнику може одобрити кредит само ако је на основу процене његове кредитне способности закључио да ће дужник моћи да измири своје обавезе у складу са уговором о кредиту;

6) поверилац је дужан да пре одобравања било каквог значајног повећања износа кредита изврши поновну процену кредитне способности дужника на основу ажурираних информација, осим у случају да је додатни

износ кредита био предвиђен и укључен у иницијалну процену кредитне способности дужника.

У случају секјуритизације у којој су односне изложености кредити за куповину аутомобила и других моторних возила, уговори о лизингу тих возила и потрошачки кредити и кредитне линије из тачке 32. одредба под 7), алинеје трећа и четврта, ове одлуке – процена кредитне способности дужника мора испуњавати следеће услове:

1) пре закључења уговора о кредиту/лизингу, поверилац је извршио процену кредитне способности дужника на основу довољно поузданих информација, прибављених од дужника, у складу са одредбама закона којим се уређује заштита корисника финансијских услуга којима се уређује обавезна процена кредитне способности дужника, односно одредбама прописа меродавног права којима се уређује та процена и на други одговарајући начин;

2) ако поверилац одлучи да, након закључења уговора о кредиту, дужнику одобри додатан износ средстава, дужан је да ажурира информације потребне за процену кредитне способности дужника и да ту процену поново изврши пре одобравања новог износа кредита.

34. При утврђивању заштитног слоја ликвидности, банка је дужна да тржишну вредност секјуритизованих позиција које испуњавају услове за укључивање у ликвидну активу другог Б реда умањи најмање за следеће корективне факторе:

1) 25% за секјуритизоване позиције обезбеђене активом из тачке 32. одредба под 7), алинеје прва и трећа, ове одлуке;

2) 35% за секјуритизоване позиције обезбеђене активом из тачке 32. одредба под 7), алинеје друга и четврта, ове одлуке.

г) Изложености по основу улагања у отворене инвестиционе фондове

35. Изложености по основу улагања у отворене инвестиционе фондове имају исти третман као ликвидна актива оног реда у који се распоређује односна ликвидна актива инвестиционог фонда, до износа 60.000.000.000 динара, под условом да:

1) инвестициони фонд испуњава следеће услове:

– њиме управља привредно друштво над чијим пословањем надзор врши надлежно регулаторно тело у Републици Србији, односно држави чланици Европске уније или надлежно регулаторно тело државе која није чланица Европске уније када се тај надзор спроводи у складу с прописима који одговарају прописима Европске уније и ако је Народна

банка Србије успоставила одговарајућу сарадњу с тим телом,

– његови инвестициона политика и проспект, односно други одговарајући акт садрже податке о облицима имовине у које тај фонд може улагати средства и о појединачним лимитима улагања тог фонда и начин израчунавања тих лимита ако овај фонд примењује лимите за своја улагања,

– најмање једном годишње објављује извештај о свом пословању који омогућава процену његове имовине и његових обавеза, прихода и активности у току извештајног периода;

2) инвестициони фонд улаже само у ликвидну активу или деривате, при чему у деривате улаже само у мери у којој му такво улагање служи за ублажавање изложености каматном ризику, валутном ризику или кредитном ризику у портфолију.

36. Банка је дужна да износ изложености по основу улагања у отворене инвестиционе фондове умањи за следеће корективне факторе, у зависности од врсте односне ликвидне активе инвестиционог фонда:

1) 0% за новчанице и ковани новац и за активу која представља изложености према централним банкама из тачке 26. одредба под 2) ове одлуке;

2) 5% за осталу ликвидну активу првог реда, осим покривених обвезница изразито високог квалитета;

3) 12% за покривене обвезнице изразито високог квалитета из тачке 26. одредба под 6) ове одлуке;

4) 20% за ликвидну активу другог А реда;

5) 30% за секјуритизоване позиције које испуњавају услове за укључивање у ликвидну активу другог Б реда обезбеђене активом из тачке 32. одредба под 7), алинеје прва и трећа, ове одлуке;

6) 35% за покривене обвезнице које испуњавају услове за укључивање у ликвидну активу другог Б реда из тачке 30. одредба под 4) ове одлуке;

7) 40% за секјуритизоване позиције које испуњавају услове за укључивање у ликвидну активу другог Б реда обезбеђене активом из тачке 32. одредба под 7), алинеје друга и четврта, ове одлуке;

8) 55% за ликвидну активу другог Б реда у виду дужничких хартија од вредности привредних друштава из тачке 30. одредба под 2) ове одлуке и акција из тачке 30. одредба под 3) ове одлуке.

37. При утврђивању односне ликвидне активе инвестиционог фонда и корективних фактора које је потребно на њу применити, банка примењује следећи приступ:

1) ако је упозната са структуром изложености по основу улагања инвестиционог фонда, банка те изложености третира као директне

изложености према односним изложеностима и умањује их за одговарајуће корективе факторе из тачке 36. ове одлуке;

2) ако није упозната са структуром изложености по основу улагања инвестиционог фонда, банка мора претпоставити за потребе утврђивања нивоа ликвидности односне активе и одређивања одговарајућег коригивног фактора који се примењује на ту активу, да тај фонд инвестира до максималног дозвољеног износа у складу са својом инвестиционом политиком у ликвидну активу на начин на који је она утврђена у одредбама тачке 36. ове одлуке, почевши од ликвидне активе наведене у одредби под 8) те тачке ликвидној активи вишег квалитета, док се не достигне максимални дозвољени износ улагања.

38. Банка је дужна да развије адекватне методологије и процедуре за извештавање и утврђивање тржишне вредности и одговарајућих коригивних фактора које примењује на изложености по основу улагања у отворене инвестиционе фондове.

Ако изложеност банке по основу улагања у инвестиционе фондове није довољно материјално значајна да би банка самостално развила методологије из става 1. ове тачке, на извештавање и утврђивање изложености по основу улагања у отворене инвестиционе фондове банка може применити процене коригивних фактора следећих трећих лица:

1) депозитара фонда који је банка или друго лице из финансијског сектора, ако овај фонд улаже искључиво у хартије од вредности и депонује их код овог депозитара;

2) за остале инвестиционе фондове за које није испуњен услов из одредбе под 1) овог става – друштва за управљање овим фондом, под условом да над пословањем тог друштва надзор врши надлежно регулаторно тело у Републици Србији, односно држави чланици Европске уније, или надлежно регулаторно тело државе која није чланица Европске уније – ако се тај надзор спроводи у складу с прописима Европске уније и ако је Народна банка Србије успоставила одговарајућу сарадњу с тим телом.

Банка је дужна да докаже Народној банци Србије околности из става 2. ове тачке.

Тачност утврђене тржишне вредности и процене трећих лица из става 2. ове тачке мора потврђивати спољни ревизор банке најмање једном годишње.

39. Ако банка престане да испуњава услове из тачке 38. ове одлуке у вези са изложеностима по основу улагања у отворене инвестиционе фондове, дужна је да те изложености искључи из заштитног слоја

ликвидности за потребе обрачуна показатеља покрића ликвидном активом у складу с тачком 41. ове одлуке.

3. Структура заштитног слоја ликвидности

40. Банка је дужна да се у сваком тренутку придржава следећих ограничења у вези са структуром заштитног слоја ликвидности:

1) најмање 60% заштитног слоја ликвидности чини ликвидна актива првог реда;
2) најмање 30% заштитног слоја ликвидности чини ликвидна актива првог реда без покривених обвезница изразито високог квалитета из тачке 26. одредба под 6) ове одлуке;
3) највише 15% заштитног слоја ликвидности чини ликвидна актива другог Б реда.

Ограничења из става 1. ове тачке израчунавају се након прилагођавања заштитног слоја ликвидности банке за утицај репо и *reverse* репо трансакција, трансакција давања или узимања у зајам хартија од вредности или робе, трансакција кредитирања трговине хартијама од вредности и своп уговора који подразумевају размену средстава обезбеђења која нису готовина (*collateral swaps*), и након примене одговарајућег корективног фактораако су испуњени следећи услови:
1) у тим трансакцијама се користи ликвидна актива у најмање једном делу трансакције;
2) средство обезбеђења које је дато или примљено у тим трансакцијама испуњава оперативне услове из тач. 19. до 24. ове одлуке;
3) трансакције доспевају у наредних 30 дана од дана обрачуна показатеља.

Банка одређује структуру заштитног слоја ликвидности на начин утврђен у одељку 4. ове главе.

Народна банка Србије може, у појединачним случајевима, у целости или делимично, изузети од примене ст. 2. и 3. ове тачке трансакције и своп уговоре из става 2. те тачке ако су испуњени следећи услови:

1) друга уговорна страна је Народна банка Србије;
2) наступиле су ванредне околности које представљају системски ризик за банкарски сектор у Републици Србији.

41. Ако се утврди да је ликвидна актива банке престала да испуњава било који од општих услова из тачке 18. ове одлуке, оперативних услова

из тач. 19. до 24. те одлуке или услова за укључивање у ликвидну активу из тач. 26. до 39. те одлуке – банка је дужна да ту активу искључи из обрачуна заштитног слоја ликвидности до наредног датума достављања извештаја у складу са одлуком којом се уређује извештавање банака, а најкасније у року од 30 дана од дана престанка испуњавања ових услова.

Одељак 3.

Нето одливи ликвидних средстава

42. Нето одливи ликвидних средстава израчунавају се као збир одлива ликвидних средстава из пододељка 1. овог одељка умањених за збир прилива ликвидних средстава из пододељка 2. тог одељка и не могу имати негативну вредност.

Збир прилива ликвидних средстава из става 1. ове тачке утврђује се као збир следећих износа:

1) прилива на које се не примењује ограничење на износ 75% одлива ликвидних средства у складу с тачком 83. ове одлуке;

2) мањег од следећа два износа (који не могу бити негативни): прилива на које се примењује ограничење на износ 75% одлива ликвидних средства у складу с тачком 82. ове одлуке и 75% износа одлива ликвидних средстава умањеног за износ прилива на које се не примењује ограничење из одредбе под 1) овог става.

Приливи и одливи ликвидних средстава процењују се у периоду 30 дана услова стреса у складу с тачком 16. ове одлуке.

Нето одлив ликвидних средстава из става 1. ове тачке израчунава се применом формуле из одељка 5. ове главе.

Приливи и одливи ликвидних средстава који се очекују у наредних 30 дана по основу уговора о финансијским дериватима и по основу кредитних деривата, израчунавају се у нето износу за сваку другу уговорну страну, под условом да је с том уговорном страном уговорен споразум о нетирању који испуњава услове за признавање ради ублажавања ризика друге уговорне стране прописане одлуком којом се уређује адекватност капитала банке, при чему се за утврђивање нето износа узима у обзир и нетирање за вредност средстава обезбеђења која ће бити дата или примљена у оквиру ових трансакција у наредних 30 дана.

У случају да ће средство обезбеђења бити примљено у наредних 30 дана, за утврђивање нето износа у обзир се узима нетирање за вредност тог средства обезбеђења само ако је реч о активи која испуњава

услове за укључивање у заштитни слој ликвидности банке и ако не постоје правне и оперативне препреке да банка поново користи примљено средство обезбеђења.

Приливи и одливи готовине по основу трансакција с валутним дериватима који подразумевају истовремену размену целог износа главнице (или размену тог износа у току истог дана) могу се нетирати иако такве трансакције нису предмет уговорених споразума о нетирању са другом уговорном страном.

1. Одливи ликвидних средстава

43. Одливи ликвидних средстава израчунавају се множењем преосталог износа различитих категорија обавеза из пасиве биланса стања банке и њених ванбилансних обавеза по којима може доћи до плаћања са очекиваним стопама одлива или повлачења средстава по основу тих обавеза.

Одливи ликвидних средстава из става 1. ове тачке обухватају следеће обавезе помножене одговарајућим стопама одлива:

1) преостали износ стабилних депозита физичких лица из тачке 49. ове одлуке на дан обрачуна и осталих депозита физичких лица у складу с тач. 45. до 50. ове одлуке;

2) преостали износ осталих обавеза које доспевају у наредних 30 дана, обавеза чију исплату у том периоду може захтевати поверилац или издавалац или код којих постоји очекивање повериоца да ће банка у том периоду извршити исплату у складу с тач. 51. до 58. и тачком 78. ове одлуке;

3) додатне одливе који се односе на средства обезбеђења, у складу с тач. 59. до 69. ове одлуке;

4) највећи износ који клијенти банке могу повући у наредних 30 дана по основу неповучених неопозивих и условно опозивих кредитних линија и линија за ликвидност одобрених од стране банке у складу с тач. 70. до 76. ове одлуке;

5) процењени додатни одливи ликвидних средстава по основу осталих производа и услуга у складу с тачком 77. ове одлуке.

44. Народна банка Србије може да одобри банци да нетира одливе ликвидних средстава с повезаним приливима ликвидних средстава ако су испуњени следећи услови:

1) прилив је директно повезан са одливом а није укључен у обрачун прилива ликвидних средстава у складу с пододељком 2. овог одељка;

2) обавеза по којој се захтева повезани прилив утврђена је прописом, мером донетом у складу с прописом или уговором;

3) прилив се обавезно остварује пре одлива с којим је повезан или ће бити остварен у року од десет дана од дана настанка одлива, а гарантован је од стране Републике Србије или државе чланице Европске уније.

При подношењу захтева за добијање одобрења из става 1. ове тачке, банка је дужна да поднесе документацију којом се доказује испуњеност услова из тог става.

Депозити физичких лица

45. На износ депозита физичких лица који су отказани са преосталим роком доспећа краћим од 30 дана, односно на износ депозита код којих је наступила обавеза исплате у наредних 30 дана, примењује се стопа одлива 100%.

46. Банка може из обрачуна одлива ликвидних средстава искључити износ или део износа депозита физичких лица који испуњавају један од следећа два услова:

1) у периоду од 30 дана депоненту није дозвољено да повуче депозит;

2) за повлачење средстава пре истека периода од 30 дана депонент банке ће сносити губитак једнак износу камате у периоду од дана повлачења средстава до дана доспећа уговора о депозиту и мора платити материјално значајну накнаду, при чему та накнада не мора бити већа од износа камате на коју је клијент остварио право у периоду од полагања депозита до дана повлачења средстава.

Ако се само део депозита физичких лица може повући без плаћања накнаде из става 1. одредба под 2) ове тачке, банка само тај део депозита укључује у одливе ликвидних средстава.

47. На износ депозита физичких лица који испуњавају услов из тачке 48. одредба под 1) ове одлуке или два услова из одредаба 2) до 5) те тачке, банка примењује стопу одлива од 10% до 15%.

На износ депозита који испуњавају услов из тачке 48. одредба под 1) ове одлуке и најмање још један услов из те тачке, или три или више услова из те тачке, банка примењује стопу одлива од 15% до 20%.

Народна банка Србије може захтевати примену више стопе одлива од стопе утврђене у складу са ст. 1. и 2. ове тачке у појединим

случајевима, ако на основу специфичних околности у појединачној банци процени да је то потребно.

Ако није спровела процену испуњености услова из тачке 48. ове одлуке или та процена није довршена, банка је дужна да на износ депозита физичких лица за које није извршила такву процену или процена није довршена примени стопе одлива из става 2. ове тачке.

48. Стопе одлива у складу с тачком 47. ове одлуке примењују се на износ депозита физичких лица који испуњавају следеће услове:

1) укупан износ свих депозита клијента у банци или групи којој банка припада већи је од 60.000.000 динара;
2) депозит се налази на рачуну којем се може приступити искључиво преко интернета;
3) каматна стопа која је уговорена по основу депозита испуњава било који од следећих критеријума:
– значајно превазилази просек каматних стопа које нуде друге банке за сличну категорију депозита физичких лица,
– њен принос се одређује на основу приноса на тржишни индекс или више тржишних индекса,
– њен принос се одређује на основу варијабилног елемента на тржишту који није променљива каматна стопа;
4) депозит је иницијално уговорен са фиксним роком доспећа који истиче у наредних 30 дана или је уговорен отказни рок краћи од 30 дана, осим депозита који задовољавају услове из тачке 46. ове одлуке;
5) депонент је нерезидент или депозит није изражен у динарима, еврима или валути државе чланице Европске уније.

49. Износ депозита физичких лица или дела депозита тих лица који не испуњава критеријуме за примену стопе одлива у складу с тач. 47. и 48. ове одлуке а који је осигуран код Агенције за осигурање депозита – сматра се стабилним депозитом и на њега се примењује стопа одлива 5% ако депонент има успостављен однос са банком који смањује вероватноћу повлачења депозита или ако се депозит налази на текућем рачуну.

Сматра се да депонент има успостављен однос са банком који смањује вероватноћу повлачења депозита ако је испуњен најмање један од следећих услова:

1) депонент је у уговорном односу са банком у трајању најмање годину дана;
2) депонент је у кредитном односу са банком по основу стамбеног или другог дугорочног кредита;
3) депонент банке користи још најмање један производ банке који није кредит.

Сматра се да се депозит физичког лица држи на текућем рачуну ако се на тај рачун уплаћују зараде или други редовни приходи клијента или ако се преко тог рачуна редовно врше трансакције клијента.

50. На износ осталих депозита физичких лица који нису обухваћени тач. 45. до 49. ове одлуке примењује се стопа одлива 10%.

Оперативни депозити

51. Банка примењује стопу одлива 25% на износ следећих врста депозита који служе за потребе оперативног пословања клијента:

1) депозити који се држе за потребе коришћења услуга клиринга, кастоди услуга, услуга управљања готовином или других сличних услуга које омогућавају приступ платним системима и системима за поравнање, ако су такве услуге неопходне за обављање послова клијента;
2) депозити клијената који нису лица у финансијском сектору који се држе за остале сврхе у оквиру успостављеног пословног односа са банком, ако ти депозити испуњавају услове из тачке 53. ове одлуке.

Изузетно од става 1. ове тачке, банка је дужна да примењује стопу одлива 5% на део депозита из одредбе под 1) ове тачке који је осигуран код Агенције за осигурање депозита.

У депозите из става 1. ове тачке укључују се само депозити код којих постоје правне или оперативне препреке услед којих је њихово повлачење у наредних 30 дана мало вероватно.

Део средстава на депозитним рачунима код банке који служи за потребе оперативног пословања клијента сматра се оперативним, док се износ изнад тог нивоа сматра неоперативним депозитима, односно износ депозита који клијент може да повуче а да му на рачуну остане довољан износ средстава да несметано може користити услуге клиринга, кастоди услуге, услуге управљања готовином или друге сличне услуге – неће се сматрати оперативним депозитом.

Услуге клиринга, у смислу ове тачке, представљају услуге које клијентима омогућавају пренос новчаних средстава или хартија од вредности преко директних учесника у домаћем платном систему или систему поравнања хартија од вредности до крајњих прималаца, при чему су ове услуге ограничене на: пренос, усаглашавање и потврђивање налога за плаћање, дневна прекорачења, преконоћно финансирање и одржавање средстава након извршења трансакције поравнања, као и утврђивање позиција у току дана и коначних позиција за поравнање.

Услуге клиринга и повезане услуге пружају се на основу уговора са институционалним инвеститорима.

Кастоди услуге, у смислу ове тачке, представљају услуге вођења и чувања имовине, обавештавања клијената, управљање имовином или пружање оперативних и административних услуга на захтев клијената у вези с њиховим трансакцијама са финансијском имовином. Услуге кастоди послова пружају се на основу уговора са институционалним инвеститорима, при чему су ове услуге ограничене на: трансакције поравнања са хартијама од вредности, трансфер уговорених плаћања, обраду средстава обезбеђења, и пружање услуга управљања вишком готовине, а могу се укључити и активности пријема дивиденди и других прихода, исплате и наплате потраживања клијената.

Услуге управљања готовином, у смислу ове тачке, представљају услуге управљања готовином и повезане услуге, које се клијентима пружају на основу уговора са институционалним инвеститорима и односе се на оне производе и услуге које се пружају клијентима за управљање њиховим новчаним токовима, активом и пасивом и извршење неопходних финансијских трансакција за потребе њиховог текућег пословања, укључујући и плаћање дознака, сакупљање или обједињавање средстава, администрирањезарадама и контролу исплате средстава.

52. Депозити који настају по основу кореспондентског банкарства или послова главног брокера не укључују се у оперативне депозите и на њих се примењује стопа одлива 100%.

53. Да би се депозит сматрао депозитом из тачке 51. став 1. одредба под 2) ове одлуке, он мора испуњавати следеће услове:

1) да га је положио клијент који није лице у финансијском сектору;
2) да није реч о ороченом, штедном или депозиту положеном за потребе пружања брокерских услуга;
3) да је каматна стопа која се плаћа на средства на овом рачуну најмање за пет базних поена нижа од преовлађујуће тржишне стопе на депозите сличних карактеристика великих правних лица, при чему не мора бити негативна;
4) да се средства држе на посебним наменским рачунима, уз одређивање таквих услова да депонент није подстакнут да на овом рачуну држи више средстава него што је потребно за одржавање пословног односа;
5) да се материјално значајне трансакције често извршавају преко овог рачуна;
6) да је испуњен један од следећих услова:
– депонент се налази у уговорном односу са банком у трајању најмање две године,

– депозит се користи за најмање две активне услуге (приступ домаћим или међународним платним услугама, трговање хартијама од вредности, услуге депозитара и сл.).

У депозите из става 1. ове тачке укључује се само износ депозита који је неопходан за коришћење услуга због којих је депонован, док се преостали износ ових депозита третира као неоперативни депозит.

Одливи по основу осталих обавеза

54. Банка примењује стопу одлива 40% на износ депозита клијената који нису лица у финансијском сектору нити физичка лица, а ови депозити обухватају и депозите држава, територијалних аутономија, јединица локалне самоуправе, централних банака, међународних развојних банака, јавних административних тела, кредитних унија које послују у складу с прописима Европске уније и имају дозволу надлежног органа, друштава за лична улагања или клијената који су брокери за депозите, ако се не сматрају оперативним депозитима из тачке 51. ове одлуке.

Изузетно од става 1. ове тачке, банка примењује стопу одлива 20% на део депозита из тог става који је осигуран код Агенције за осигурање депозита.

55. Банка примењује стопу одлива 0% на износ обавеза по основу оперативних трошкова банке.

56. На износ обавеза које настају по основу репо уговора, трансакција давања или узимања у зајам хартија од вредности или робе, трансакција кредитирања трговине хартијама од вредности, као и трансакција с правом додатног обезбеђења, а које доспевају у наредних 30 дана – банка примењује следеће стопе одлива:

1) 0% ако су обезбеђене активом која би, да се не користи као средство обезбеђења у тим трансакцијама, испунила опште услове из тачке 18. и услове за укључивање у ликвидну активу првог реда из тачке 26. ове одлуке, осим покривених обвезница изразито високог квалитета из одредбе под 6) те тачке, односно ако је друга уговорна страна централна банка;

2) 7% ако су обезбеђене покривеним обвезницама изразито високог квалитета које би, да се не користе као средство обезбеђења у тим трансакцијама, испуниле опште услове из тачке 18. и услове за укључивање у ликвидну активу првог реда из тачке 26. одредба под 6) ове одлуке;

3) 15% ако су обезбеђене активом која би, да се не користи као средство обезбеђења у тим трансакцијама, испунила опште услове из

тачке 18. и услове за укључивање у ликвидну активу другог А реда из тачке 28. ове одлуке;

4) 25% ако су обезбеђене активом која би, да се не користи као средство обезбеђења у тим трансакцијама, испунила опште услове из тачке 18. и услове из тачке 32. одредба под 7), алинеје прва и трећа, ове одлуке;

5) 35% ако су обезбеђене врстама активе која би, да се не користи као средство обезбеђења у тим трансакцијама, испунила опште услове из тачке 18. и услове из тачке 32. одредба под 7), алинеје друга и четврта, ове одлуке;

6) 50% ако су обезбеђене врстама активе која би, да се не користи као средство обезбеђења у тим трансакцијама, испунила опште услове из тачке 18. и услове за укључивање у ликвидну активу другог Б реда из тачке 30. одредбе под 2) и 3) ове одлуке;

7) 30% ако су обезбеђене покривеним обвезницама високог квалитета које које би, да се не користе као средство обезбеђења у тим трансакцијама, испуниле опште услове из тачке 18. и услове за укључивање у ликвидну активу другог Б реда из тачке 30. одредба под 4) ове одлуке;

8) процентуално изражен применљив корективни фактор утврђен у складу с тач. 36. и 37. ове одлуке, ако су обезбеђене изложеностима по основу улагања у отворене инвестиционе фондове које би, да се не користе као средство обезбеђења у тим трансакцијама, испуниле опште услове из тачке 18. и услове за укључивање у ликвидну активу оног реда у који се распоређује односна ликвидна актива инвестиционог фонда у складу с тач. 35. до 39. ове одлуке;

9) 100% ако су обезбеђене активом која не испуњава услове за примену стопе одлива из одредаба од 1) до 8) овог става.

Изузетно од става 1. ове тачке, на трансакције по основу репо уговора, давања или узимања у зајам хартија од вредности или робе, кредитирања трговине хартијама од вредности, као и на трансакције с правом додатног обезбеђења које испуњавају услове за примену стопе одлива више од 25%, примењује се стопа одлива од 25% ако је друга уговорна страна:

1) држава;

2) међународна развојна банка;

3) територијална аутономија, јединица локалне самоуправе или јавно административно тело, ако испуњавају услове за добијање пондера кредитног ризика 20% или нижег у складу са одлуком којом се уређује адекватност капитала банке.

57. Трансакције по основу своп уговора који подразумевају размену средстава обезбеђења која нису готовина (*collateral swaps*), као и друге сличне трансакције, које доспевају у наредних 30 дана, доводе до одлива ако се на примљену активу из тач. 26. до 39. примењује нижи корективни фактор у односу на дату активу, при чему се одливи израчунавају тако што се тржишна вредност примљене активе помножи разликом између стопе одлива која се примењује на дату активу и стопе одлива која се примењује на примљену активу, утврђених у складу с тачком 56. ове одлуке.

За потребе обрачуна из става 1. ове тачке, на активу која не испуњава услове за укључивање у заштитни слој ликвидности примењује се корективни фактор 100%.

Изузетно од става 1. ове тачке, када је друга уговорна страна централна банка, на тржишну вредност примљене активе примењује се стопа одлива 0%.

Изузетно од става 1. ове тачке, код трансакција по основу своп уговора који подразумевају размену средстава обезбеђења која нису готовина (*collateral swaps*), као и код других сличних трансакција које испуњавају услове за примену стопе одлива више од 25% у складу с тачком 56. ове одлуке, на тржишну вредност примљене активе примењује се стопа одлива од 25% ако је друга уговорна страна:

1) држава;
2) међународна развојна банка;
3) територијална аутономија, јединица локалне самоуправе или јавно административно тело, ако испуњавају услове за добијање пондера кредитног ризика 20% или нижег у складу са одлуком којом се уређује адекватност капитала банке.

58. Банка је дужна да примењује стопу одлива 100% на све записе, обвезнице и остале дужничке хартије од вредности које је издала банка, осим у случају да се обвезнице продају искључиво физичким лицима у сврхе које нису намењене њиховој пословној или другој комерцијалној делатности и држе се на њиховим рачунима, када се такав инструмент може третирати као депозит физичког лица, али само под условом да га не може купити или поседовати друго лице осим физичког лица.

Банка је дужна да претпостави да ће актива која је без пружања средстава обезбеђења позајмљена од друге уговорне стране, у оквиру трансакција које доспевају у наредних 30 дана, морати у целости да се врати, што ће довести до стопе одлива 100%, осим у случају да банка

поседује активу коју мора да врати и да се она не укључује у заштитни слој ликвидности банке.

Додатни одливи ликвидних средства

59. На износ средстава обезбеђења које је банка дала по основу уговора о финансијским дериватима и кредитним дериватима, осим активе из тачке 26. одредбе 1) до 5) и 7) ове одлуке, банка примењује стопу одлива 20%.

На износ средстава обезбеђења у виду покривених обвезница изразито високог квалитета из тачке 26. одредба под 6) ове одлуке које је дала по основу уговора о финансијским дериватима и кредитним дериватима, банка примењује стопу одлива 10%.

60. Ако је банка закључила уговор у складу с којим постоји могућност да у случају погоршања кредитне способности банке, односно смањења њеног кредитног рејтинга до три нивоа у периоду од 30 дана, дође до додатних одлива ликвидних средства банке или до обавезе да банка положи додатна средства обезбеђења – на такав износ одлива, односно захтева за додатним средствима обезбеђења банка примењује стопу одлива 100%.

61. Банка је дужна да утврди и у укупне одливе ликвидних средстава укључи додатни одлив у износу који одговара захтевима за пружањем додатних средстава обезбеђења у условима стреса на тржишту по основу трансакција са дериватима, ако су те трансакције материјално значајне.

Трансакције из става 1. ове тачке сматрају се материјално значајним ако је њихова номинална вредност већа од 10% одлива ликвидних средстава банке у било ком периоду у претходне две године.

За израчунавање додатног одлива ликвидних средства из става 1. ове тачке, банка је дужна да прикупља податке о фер вредности датих средстава обезбеђења за све уговоре о дериватима за сваки дан у претходне две године и да додатни одлив утврђује као највећу разлику у износу датих средства обезбеђења која се јавила између два узастопна периода од 30 дана у претходне две године.

Банка може да нетира приливе и одливе по основу трансакција из става 1. ове тачке ако су извршене у оквиру истог стандардизованог споразума о нетирању у смислу одлуке којом се уређује адекватност капитала банке. Апсолутни износ разлике по основу средства обезбеђења заснива се на оствареним приливима и одливима, а нетирање се врши на нивоу портфолија банке.

62. Приливи и одливи ликвидних средстава који се очекују у наредних 30 дана по основу уговора о финансијским дериватима и по основу кредитних деривата рачунају се на нето основи у складу с тачком 42. ст. 5. и 6. ове одлуке, с тим да се при обрачуну нето износа не узимају у обзир захтеви за пружањем додатних ликвидних средстава из тач. 59. до 61. те одлуке.

Ако применом нетирања из става 1. ове тачке банка утврди нето одлив ликвидних средстава по основу уговора о деривату, на тако добијени износ одлива примењује се стопа одлива 100%.

63. Ако банка има кратку позицију која је покривена необезбеђеним позајмљеним хартијама од вредности дужна је да утврди и у укупне одливе ликвидних средстава укључи додатни одлив ликвидних средстава који се добија применом стопе одлива 100% на тржишну вредност хартија од вредности или друге активе из кратке позиције.

Додатан одлив из става 1. ове тачке не рачуна се ако је банка позајмила хартије од вредности на основу уговора у складу с којим није у обавези да их врати у наредних 30 дана.

Ако банка има кратку позицију која је покривена постојећом обезбеђеном репо трансакцијом, трансакцијом узимања или давања у зајам хартија од вредности или робе или трансакцијом кредитирања трговине хартијама од вредности, сматра се да обавеза враћања хартија од вредности из кратке позиције не доспева у наредних 30 дана и примењује се стопа одлива 0%.

64. Банка је дужна да утврди и у укупне одливе ликвидних средстава укључи додатни одлив ликвидних средстава који се добија применом стопе одлива 100% на:

1) вредност средстава обезбеђења изнад уговореног нивоа која се налазе код банке, а која друга уговорна страна може повући у било ком тренутку у наредних 30 дана;
2) вредност средстава обезбеђења које је банка дужна да врати другој уговорној страни у наредних 30 дана;
3) вредност примљених средстава обезбеђења која испуњавају услове за укључивање у ликвидну активу у складу са одељком2. ове главе а која могу бити замењена средствима обезбеђења која не испуњавају услове за укључивање у ликвидну активу банке, без сагласности банке.

65. Депозит који је банка примила као средство обезбеђења не сматра се обавезом у складу с тач. 45. до 58. односно тачком 78. ове одлуке, већ се додатни одлив по том основу утврђује у складу с тач. 59. до 64. те одлуке, када је применљиво.

66. Износ примљене готовине који прелази износ готовине примљене као средство обезбеђења сматра се депозитом у складу с тач. 45. до 58. односно тачком 78. ове одлуке.

67. Банка је дужна да претпостави стопу одлива 100% као губитак по основу финансирања хартија од вредности обезбеђених имовином, покривених обвезница и других сличних инструмената који доспевају у наредних 30 дана, ако је ове инструменте издала банка, односно друштво за секјуритизацију које банка спонзорише.

68. Банка је дужна да претпостави стопу одлива 100% као губитак по основу финансирања комерцијалних записа обезбеђених имовином, програма комерцијалних записа обезбеђених имовином, скупова имовине за финансирање улагања у хартије од вредности и сличних линија финансирања, при чему се та стопа одлива примењује на износ обавеза које доспевају или износ активе за који постоји могућност да ће морати да се врати.

69. Ако банка у вези с пружањем брокерских услуга покрива привремену продају једног клијента интерним усклађивањем са активом другог клијента која се не укључује у заштитни слој ликвидности, примењује се стопа одлива 50% за потенцијалну обавезу.

Кредитне линије и линије за ликвидност

70. За потребе овог пододељка, под линијама за ликвидност подразумевају се све неопозиве и условно опозиве уговорене неповучене линије које служе за рефинансирање дуга клијента у ситуацијама у којима тај клијент није у могућности да прибави редовна средства финансирања на финансијском тржишту.

Вредност линије за ликвидност из става 1. ове тачке утврђује се као износ тренутног дуга клијента који доспева у наредних 30 дана и који је покривен том линијом за ликвидност, при чему део линије за ликвидност којим је покривен износ дуга који не доспева у том периоду не улази у обрачун вредности линије за ликвидност.

Све линије, односно делови линија за ликвидност који имају другачију сврху од сврхе наведене у ставу 1. ове тачке, као и уобичајене линије за обртна средства које се одобравају привредним друштвима – сматрају се кредитним линијама.

Банка одливе ликвидних средстава по основу неопозивих и условно опозивих кредитних линија и линија за ликвидност израчунава множењем износа те линије одговарајућом стопом одлива из тач. 71. до 75. ове одлуке.

Износ линија из става 4. ове тачке је највећи неискоришћени износ који може бити повучен по основу ових линија у наредних 30 дана, умањен за износ одлива по основу ванбилансних ставки повезаних са финансирањем трговине из тачке 77. одредба под 8) ове одлуке, ако је клијент уговорио такав производ са банком, и за износ средстава обезбеђења која је клијент пружио банци по основу те линије чија је вредност израчуната у складу с тачком 25. ове одлуке и која испуњавају следеће услове:

1) средство обезбеђења може бити поново коришћено или заложено од стране банке;
2) средство обезбеђења испуњава услове за укључивање у ликвидну активу али није укључено у заштитни слој ликвидности за потребе обрачуна показатеља покрића ликвидном активом;
3) средство обезбеђења није актива коју су издали корисник кредитне линије или линије за ликвидност или с њим повезана лица.

Ако су неопходне информације доступне банци, највећи неискоришћени износ који може бити повучен по основу неопозивих или условно опозивих кредитних линија или линија за ликвидност утврђује се узимајући у обзир обавезе дужника, односно унапред дефинисан план повлачења средстава из те линије који доспева у наредних 30 дана.

71. Износ неопозивих или условно опозивих кредитних линија или линија за ликвидност из тачке 70. став 5. ове одлуке множи се стопом одлива 5%, ако је реч о линијама које су одобрене физичком лицу или малом или средњем предузећу.

72. Износ неопозивих или условно опозивих кредитних линија из тачке 70. став 5. ове одлуке множи се стопом одлива 10% ако те линије испуњавају следеће услове:

1) друга уговорна страна није физичко лице, односно мало или средње предузеће;
2) одобрене су клијенту који није лице у финансијском сектору, укључујући кредитне линије одобрене привредном друштву, држави, територијалној аутономији, јединици локалне самоуправе, централној банци, међународној развојној банци или јавном административном телу;
3) нису одобрене ради замене извора финансирања клијента када он није у могућности да прибави финансијска средства на финансијском тржишту.

73. Износ неопозивих или условно опозивих линија за ликвидност из тачке 70. став 5. ове одлуке множи се стопом одлива 30% ако испуњава услове из тачке 72. одредбе под 1) и 2) те одлуке, односно стопом одлива 40% ако су те линије за ликвидност одобрене друштвима за лична улагања.

74. Неискоришћени износ неопозивих или условно опозивих линија за ликвидност одобрених друштву за секјуритизацију за потребе куповине активе, осим куповине хартија од вредности од клијената који нису лица у финансијском сектору, множи се са 10% до износа који прелази износ тренутно купљене активе од клијената под условом да је уговором дефинисано да је највећи износ који се може повући из те линије ограничен на износ тренутно купљене активе.

75. Износ неопозивих или условно опозивих кредитних линија или линија за ликвидност из тачке 70. став 5. ове одлуке банка множи следећим стопама одлива:

1) 40% за кредитне линије и линије за ликвидност одобрене банкама, као и за кредитне линије одобрене другим лицима у финансијском сектору која су уређена одговарајућим прописима којима се уређује пословање тих лица и надзор над тим пословањем;
2) 100% за линије за ликвидност које је банка одобрила друштву за секјуритизацију, осим оних из тачке 74. ове одлуке, и за трансакције у којима банка има обавезу да купи или замени имовину друштва за секјуритизацију;
3) 100% за кредитне и линије за ликвидност одобрене клијентима који су лица у финансијском сектору, осим оних наведених у одредбама под 1) и 2) овог става и тач. 70. до 74. ове одлуке.

76. Изузетно од тач. 71. до 75. ове одлуке, Народна банка Србије може да одобри банци примену ниже стопе одлива за износ неповучених кредитних линија или линија за ликвидност ако су испуњени сви следећи услови:

1) основано се може очекивати мањи одлив по основу тих линија чак и у условима тржишног стреса и стреса пружаоца кредитне линије или линије за ликвидност;
2) друга уговорна страна је матично друштво, подређено друштво или подређено друштво матичног друштва банке, односно друштво које је са том банком повезано заједничким управљањем у смислу одлуке којом се уређује адекватност капитала банке;
3) нижа стопа одлива није нижа од стопе прилива коју примењује друга уговорна страна на приливе по основу те линије;

4) друга уговорна страна је лице основано у Републици Србији.

При подношењу захтева за добијање одобрења из става 1. ове тачке, банка је дужна да поднесе документацију којом се доказује испуњеност услова из тог става.

Изузетно од тач. 70. до 75. ове одлуке, банка коју је основала Република Србија може да примењује третман из тач. 71. до 73. ове одлуке на кредитне линије или линије за ликвидност које се одобравају у циљу непосредног или посредног финансирања промотивних кредита – ако ти кредити испуњавају услове за примену стопа одлива из тих тачака.

Изузетно од тачке 81. одредба под 7) ове одлуке, ако се промотивни кредити одобравају преко друге банке – посредника, та банка може да примени симетричне приливе и одливе који се израчунавају тако што се на одобрену, а неповучену неопозиву или условно опозиву кредитну линију или линију за ликвидност примењује стопа одлива из тач. 71. и 73. ове одлуке, под условима прописаним овом тачком одлуке.

Промотивни кредити из ст. 3. и 4. ове тачке могу бити одобрени само клијентима који нису лица у финансијском сектору, под неконкурентним и непрофитним условима ради подршке циљевима јавне политике Републике Србије, територијалне аутономије или јединице локалне самоуправе у Републици Србији, а кредитне линије и линије за ликвидност је могуће повући само на основу оправдано очекиваног захтева за промотивним кредитом и само до износа тог захтева, под условом да постоји обавеза накнадног извештавања о коришћењу тих средстава.

Додатни одливи ликвидних средстава по основу осталих производа и услуга

77. На обавезе банке по основу осталих производа и услуга који нису наведени у тач. 51. до 76. и тачки 78. ове одлуке примењују се следеће стопе одлива:

1) 10% на износ гаранција и других облика јемстава;
2) 10% на неискоришћени износ одобрених оквирних кредита које банка може безусловно и без претходне најаве отказати;
3) 5% на неискоришћени износ лимита по кредитним картицама, ако се могу сматрати безусловно опозивим;
4) 7% на неискоришћени износ минуса по текућим рачунима, ако се могу сматрати безусловно опозивим;
5) 100% на износ уговорених кредита обезбеђених хипотекама на непокретностима који још нису повучени;

6) 100% на износ планираних одлива по основу пласирања нових кредита или обнављања постојећих кредита физичким лицима и великим правним лицима, при чему се планирани одлив процењује у претпостављеним условима стреса у складу с тачком 16. ове одлуке у трајању 30 дана;

7) 100% на износ планираних плаћања по основу деривата, при чему се планирани одлив процењује у претпостављеним условима стреса у складу с тачком 16. ове одлуке у трајању 30 дана;

8) 5% на износ ванбилансних ставки повезаних са финансирањем трговине.

78. Банка је дужна да примени стопу одлива 100% на све одливе ликвидних средстава по основу обавеза које доспевају у наредних 30 дана а који нису наведени у тач. 45. до 76. ове одлуке.

Ако укупан износ уговорених обавеза према клијентима који нису лица у финансијском сектору, а које захтевају финансирање у наредних 30 дана, осим обавеза из тач. 45. до 76. ове одлуке, прелази износ прилива од тих клијената израчунат у складу с тачком 81. одредба под 1), на ту разлику примењује се стопа одлива 100%.

За потребе става 2. ове тачке, под клијентима који нису лица у финансијском сектору подразумевају се, између осталих, физичка лица, привредна друштва, државе, територијалне аутономије, јединице локалне самоуправе, јавна административна тела и међународне развојне банке, осим лица у финансијском сектору и централних банака.

2. Приливи ликвидних средстава

79. Приливи ликвидних средстава процењују се у периоду 30 дана и обухватају уговорене приливе по основу потраживања по којима не постоји доцња дужа од пет дана и код којих се не очекује неизмирење обавеза у наредних 30 дана.

Приливи по основу активе банке која је укључена у заштитни слој ликвидности не укључују се у приливе ликвидних средстава за потребе обрачуна показатеља покрића ликвидном активом, осим очекиваних прилива по основу те активе који нису узети у обзир при рачунању тржишне вредности те активе у заштитном слоју ликвидности банке.

Приливи по основу нових задуживања банке не укључују се у приливе ликвидних средстава за потребе обрачуна показатеља покрића ликвидном активом.

Приливи ликвидних средстава по основу потраживања у државама у којима постоје ограничења у погледу слободног преноса средстава или која су изражена и измирују се у неконвертибилној валути узимају се у обзир при обрачуну показатеља покрића ликвидном активом само до износа који служи за покриће одлива у тој држави или тој валути.

80. На потраживања банке из тачке 79. став 1. ове одлуке примењује се стопа прилива 100%, а нарочито на следећа потраживања:

1) потраживања од централних банака и лица у финансијском сектору са преосталом рочношћу која није дужа од 30 дана;

2) потраживања по основу краткорочних трансакција финансирања трговине које се аутоматски затварају а које се односе на размену робе и услуга и имају преосталу рочност која није дужа од 30 дана);

3) потраживања по основу хартија од вредности која доспевају у наредних 30 дана;

4) потраживања по основу позиција у берзанским индексима власничких инструмената која доспевају у наредних 30 дана (нпр. дивиденде и потраживања по основу продатих власничких инструмената у трансакцијама које још нису измирене), под условом да не дође до двоструког рачунања у приливима ликвидних средстава и заштитном слоју ликвидности.

81. Изузетно од тачке 80. ове одлуке:

1) потраживања банке по основу главнице од клијената који нису лица у финансијском сектору из тачке 78. став 3. ове одлуке, а чија преостала рочност није дужа од 30 дана, осим потраживања по основу трансакција финансирања трговине, хартија од вредности које доспевају у наредних 30 дана и потраживања из одредбе под 2) ове тачке, умањују се за 50% тих потраживања. Банка посредник из тачке 76. став 4. која има обавезу према банци коју је основала Република Србија или има сличну обавезу према међународној развојној банци или јавном административном телу, узима у обзир износ прилива до износа одлива који настаје по основу одговарајуће обавезе коју банка има по основу промотивног кредита;

2) потраживања по основу репо уговора, трансакција узимања или давања у зајам хартија од вредности или робе, трансакција кредитирања трговине хартијама од вредности, као и по основу трансакција с правом додатног обезбеђења, а чија преостала рочност није дужа од 30 дана,укључују се у приливе на следећи начин:

– 0% ако су обезбеђена активом која би, без обзира на то да ли се поново користи у другим трансакцијама, испунила опште услове из тачке 18. и услове за укључивање у ликвидну активу првог реда из тачке

26. ове одлуке, осим покривених обвезница изразито високог квалитета из одредбе под 6) те тачке,

– 7% ако су обезбеђена активом која би, без обзира на то да ли се поново користи у другим трансакцијама, испунила опште услове из тачке 18. и услове за укључивање у ликвидну активу првог реда из тачке 26. одредба под 6) ове одлуке,

– 15% ако су обезбеђена активом која би, без обзира на то да ли се поново користи у другим трансакцијама, испунила опште услове из тачке 18. и услове за укључивање у ликвидну активу другог А реда из тачке 28. ове одлуке,

– 25% ако су обезбеђена активом која би, без обзира на то да ли се поново користи у другим трансакцијама, испунила опште услове из тачке 18. и услове за укључивање у ликвидну активу другог Б реда из тачке 32. одредба под 7), алинеје прва и трећа, ове одлуке,

– 30% ако су обезбеђена активом која би, без обзира на то да ли се поново користи у другим трансакцијама, испунила опште услове из тачке 18. и услове за укључивање у ликвидну активу другог Б реда из тачке 30. одредба под 4) ове одлуке,

– 35% ако су обезбеђена активом која би, без обзира на то да ли се поново користи у другим трансакцијама, испунила опште услове из тачке 18. и услове за укључивање у ликвидну активу другог Б реда из тачке 32. одредба под 7), алинеје друга и четврта, ове одлуке,

– 50% ако су обезбеђена активом која би, без обзира на то да ли се поново користи у другим трансакцијама, испунила опште услове из тачке 18. и услове за укључивање у ликвидну активу другог Б реда из тачке 30. одредбе под 2) и 3) ове одлуке,

– процентуално изражен применљив корективни фактор утврђен у складу с тач. 36. и 37. ове одлуке, ако су обезбеђене изложеностима по основу улагања у отворене инвестиционе фондове које би, без обзира на то да ли се поново користе у другим транасакцијама, испуниле опште услове из тачке 18. и услове за укључивање у ликвидну активу оног реда у који се распоређује односна ликвидна актива инвестиционог фонда у складу с тач. 35. до 39. ове одлуке,

– 100% ако су обезбеђене активом која не испуњава услове за примену процента из алинеја од прве до осме ове одредбе;

3) на износ потраживања по основу обезбеђеног кредита за куповину хартија од вредности (*margin loan*) који доспева у наредних 30 дана где као средство обезбеђења служи актива која не испуњава услове за укључивање у заштитни слој ликвидности банке – примењује се стопа прилива 50%, а ти приливи ликвидних средстава могу се признати само ако банка није искористила средство обезбеђења добијено по основу тих кредита за покриће кратке позиције;

4) на износ потраживања по основу средстава која друга уговорна страна третира као оперативни депозит у складу с тачком 51. ове одлуке примењује се стопа прилива која одговара стопи одлива коју друга

уговорна страна примењује на износ обавеза које има по том основу, а ако банка не може да утврди ту стопу на износ потраживања банке, примењује се стопа прилива 5%;

5) своп уговори који подразумевају размену средстава обезбеђења која нису готовина *(collateral swaps*), као и друге сличне трансакције које доспевају у наредних 30 дана доводе до прилива ликвидних средстава ако се на дату активу примењује нижи корективни фактор од фактора који се примењује на примљену активу у складу са пододељком 2. одељка 2. ове главе, при чему се приливи ликвидних средстава утврђују тако што се тржишна вредност дате активе помножи разликом између стопе прилива која се примењује на примљену активу и стопе прилива која се примењује на дату активу, утврђених у складу са одредбом под 2) ове тачке. За потребе овог обрачуна, на активу која не испуњава услове за укључивање у заштитни слој ликвидности примењује се корективни фактор 100%;

6) ако је примила средство обезбеђења кроз *reverse* репо трансакцију, уговор о узимању у зајам хартија од вредности, своп уговор који подразумева размену средстава обезбеђења која нису готовина (*collateral swaps*), или кроз другу сличну трансакцију, која доспева у наредних 30 дана, а затим та средства обезбеђења искористила да покрије кратку позицију, која може трајати дуже од 30 дана – банка полази од претпоставке да ће те трансакције, односно уговори бити обновљени и да неће доћи до прилива ликвидних средстава у складу с потребом банке за покривањем кратке позиције, односно за откупом конкретне хартије од вредности; кратке позиције подразумевају случајеве у којима је хартија од вредности у књизи трговања предмет кратке продаје директно као део стратегије трговања или заштите, као и случајеве у којима је банка у књизи трговања узела у зајам хартију од вредности на одређени временски период и дала је у зајам на дужи период;

7) износ неповучених кредитних или линија за ликвидност које су одобрене банци, укључујући и оне које је одобрила централна банка, осим линија из тачке 76. став 4. и тачке 85. ове одлуке, неће бити укључени у приливе ликвидних средстава за потребе обрачуна показатеља покрића ликвидном активом;

8) потраживања по основу хартија од вредности које је емитовала сама банка или с њом повезано лице приказују се на нето основи, при чему се стопа прилива која се примењује одређује у зависности од врсте друге уговорне стране у складу са одредбама ове тачке;

9) на кредите са неодређеним уговорним роком доспећа, када банка на основу уговора може да захтева исплату средстава у наредних 30 дана, примењује се стопа прилива 20%;

10) приливи и одливи ликвидних средстава који се очекују по основу уговора о финансијским дериватима и по основу кредитних деривата, у наредних 30 дана рачунају се на нето основи у складу с тачком 42. ст. 5. и 6. ове одлуке, а ако применом тог нетирања банка

утврди нето прилив ликвидних средстава по основу уговора о деривату – на тако добијени износ прилива примењује стопу прилива 100%.

Приливи ликвидних средстава по основу трансакција из става 1. одредба под 2) ове тачке неће се признати ако средство обезбеђења тих трансакција служи за покриће кратке позиције у складу с тачком 63. став 3. ове одлуке.

Ограничење износа прилива ликвидних средстава

82. Банка је дужна да износ прилива ликвидних средстава који укључује у обрачун показатеља покрића ликвидном активом ограничи на 75% износа одлива ликвидних средстава израчунатих у складу с пододељком 1. овог одељка, осим за приливе ликвидних средстава, у складу с тачком 83. ове одлуке.

83. Народна банка Србије може да одобри банци да, у целости или делимично изузме од примене ограничења из тачке 82. ове одлуке следеће врсте прилива:

1) приливе код којих је пружалац извора финансирања матично друштво, подређено друштво или подређено друштво матичног друштва банке, односно друштво које је са том банком повезано заједничким управљањем у смислу одлуке којом се уређује адекватност капитала банке;

2) приливе по основу депозита банке положених код друге банке која је члан исте банкарске групе, ако су испуњени следећи услови:

– банка и друга уговорна страна су предмет консолидације која се спроводи методом пуне консолидације,

– на банку и на другу уговорну страну примењује се исти начин процене, мерења и контроле ризика,

– банка и друга уговорна страна основани су у Републици Србији,

– не постоје ограничења за повлачење положених средстава банке;

3) повезане приливе ликвидних средстава из тачке 44. ове одлуке, укључујући приливе по основу кредита повезаних са хипотекарним кредитирањем.

При подношењу захтева за добијање одобрења из става 1. ове тачке, банка је дужна да поднесе документацију о врсти прилива за које се тражи изузеће од примене ограничења из тачке 82. ове одлуке, другој уговорној страни у тим трансакцијама, односно пружаоцу извора финансирања, као и документацију којом се доказује испуњеност услова из става 1. одредба под 2) ове тачке.

Ако добије одобрење Народне банке Србије из става 1. ове тачке, банка која је највише матично друштво банкарске групе, може и на консолидованом нивоу изузети приливе из тог става од примене ограничења из тачке 82. ове одлуке.

84. Банка је дужна да нето одливе ликвидних средстава, након примене ограничења из тачке 82. ове одлуке, израчунава применом формуле из одељка 5. ове главе.

85. Изузетно од тачке 81. одредба под 7) ове одлуке, Народна банка Србије може да одобри банци примену више стопе прилива на износ неповучених кредитних линија или линија за ликвидност одобрених банци ако су испуњени сви следећи услови:

1) основано се може очекивати већи прилив по основу тих линија чак и у условима тржишног стреса или стреса пружаоца кредитне линије или линије за ликвидност;
2) друга уговорна страна је матично друштво, подређено друштво или подређено друштво матичног друштва банке, односно друштво које је са том банком повезано заједничким управљањем у смислу одлуке којом се уређује адекватност капитала банке;
3) ако је стопа прилива, за чију примену банка тражи одобрење Народне банке Србије, већа од 40% и друга уговорна страна примењује исту стопу одлива на износ обавеза по основу такве линије;
4) друга уговорна страна је основана у Републици Србији.

При подношењу захтева за добијање одобрења из става 1. ове тачке, банка је дужна да поднесе документацију којом се доказује испуњеност услова из тог става.

Одељак 4.

Формула за израчунавање структуре заштитног слоја ликвидности банке

86. Заштитни слој ликвидности банке једнак је збиру износа из одредаба под 1) до 3) ове тачке, умањеном за мањи од износа из одредаба под 4) и 5) те тачке:

1) ликвидне активе првог реда;
2) ликвидне активе другог А реда;
3) ликвидне активе другог Б реда;
4) збир износа из одредаба под 1) до 3) ове тачке;
5) износ вишка ликвидне активе израчунат у складу с тач. 87. и 88. ове одлуке.

87. Вишак ликвидне активе састоји се од следећих ставки:

1) прилагођеног износа ликвидне активе првог реда, без покривених обвезница изразито високог квалитета, који је једнак укупном износу ликвидне активе првог реда, осим покривених обвезница изразито високог квалитета, након примене корективних фактора, који би банка имала након извршења трансакција финансирања хартијама од вредности, трансакција кредитирања трговине хартијама од вредности, трансакција без права додатног обезбеђења, у складу са одлуком којом се уређује адекватност капитала банке, и своп уговора који подразумевају размену средстава обезбеђења која нису готовина (*collateral swaps*) које доспевају у наредних 30 дана од дана обрачуна, и када банка и друга уговорна страна размењују ликвидну активу у најмање једном делу трансакције;

2) прилагођеног износа ликвидне активе првог реда у виду покривених обвезница изразито високог квалитета, који је једнак укупном износу ликвидне активе првог реда по основу покривених обвезница изразито високог квалитета након примене корективних фактора, који би банка имала након извршења трансакција финансирања хартијама од вредности, трансакција кредитирања трговине хартијама од вредности, трансакција без права додатног обезбеђења, у складу са одлуком којом се уређује адекватност капитала банке, и своп уговора који подразумевају размену средстава обезбеђења која нису готовина (*collateral swaps*), које доспевају у наредних 30 дана од дана обрачуна и када банка и друга уговорна страна размењују ликвидну активу у најмање једном делу трансакције;

3) прилагођеног износа ликвидне активе другог А реда који је једнак укупном износу ликвидне активе другог А реда након примене корективних фактора, који би банка имала након извршења трансакција финансирања хартијама од вредности, трансакција кредитирања трговине хартијама од вредности, трансакција без права додатног обезбеђења, у складу са одлуком којом се уређује адекватност капитала банке, и своп уговора који подразумевају размену средстава обезбеђења која нису готовина (*collateral swaps*), које доспевају у наредних 30 дана од дана обрачуна и када банка и друга уговорна страна размењују ликвидну активу у најмање једном делу трансакције;

4) прилагођеног износа ликвидне активе другог Б реда, који је једнак укупном износу ликвидне активе другог Б реда након примене корективних фактора, који би банка имала након извршења трансакција финансирања хартијама од вредности, трансакција кредитирања трговине хартијама од вредности, трансакција без права додатног обезбеђења, у складу са одлуком којом се уређује адекватност капитала банке, и своп уговора који подразумевају размену средстава обезбеђења која нису готовина (*collateral swaps*) које доспевају у наредних 30 дана од

дана обрачуна и када банка и друга уговорна страна размењују ликвидну активу у најмање једном делу трансакције.

88. Вишак ликвидне активе једнак је збиру износа из одредаба1) до 4) ове тачке умањеном за најмањи од износа из одредаба 5) до 8) ове тачке:

1) прилагођени износ ликвидне активе првог реда, без покривених обвезница изразито високог квалитета;
2) прилагођени износ ликвидне активе првог реда по основу покривених обвезница изразито високог квалитета;
3) прилагођени износ ликвидне активе другог А реда;
4) прилагођени износ ликвидне активе другог Б реда;
5) збир износа из одредаба 1) до 4) овог става;
6) износ из одредбе под 1) овог става помножен са 100/30;
7) збир износа из одредаба под 1) и 2) овог става помножен са 100/60;
8) збир износа из одредаба под 1), 2) и 3) овог става помножен са 100/85.

Одељак 5.

Формула за израчунавање нето одлива ликвидних средстава

89. Нето одлив ликвидних средстава једнак је укупном износу одлива ликвидних средстава умањеном за износ прилива ликвидних средстава изузетих од ограничења из тачке 82. ове одлуке у складу с тачком 83. те одлуке и прилива ликвидних средстава на које се примењује ограничење из тачке 82. те одлуке.

Нето одливи ликвидних средства из става 1. ове тачке добијају се применом следеће формуле:

$$НОЛ = УО – \min(ПНО, УО) – \min (ППО, 0{,}75*\max(УО – ПНО, 0)),$$

где је:

НОЛ – нето одлив ликвидних средстава,
УО – укупни одливи ликвидних средстава,
ПНО – приливи на које се не примењује ограничење из тачке 82. ове одлуке у складу с тачком 83. те одлуке,
ППО – приливи на које се примењује ограничење из тачке 82. ове одлуке.

Одељак 6.

Примена на консолидованој основи

90. Највише матично друштво банкарске групе израчунава показатељ покрића ликвидном активом на консолидованом нивоу за банкарску групу, при чему:

1) активу подређеног друштва са седиштем у другој држави третира као ликвидну активу за потребе консолидације ако се та актива сматра ликвидном активом у складу с прописима друге државе којима се уређује показатељ покрића ликвидном активом и ако та актива:

– испуњава услове за укључивање у заштитни слој ликвидности у складу са одељком 2. ове главе, или

– испуњава услове из алинеје прве ове одредбе, осим услова којим се одређује најмања вредност емисије, у ком случају се актива признаје само до износа нето одлива ликвидних средстава у условима стреса у одређеној валути у којој су изражени и који потичу од истог подређеног друштва;

2) на одливе ликвидних средстава подређеног друштва са седиштем у другој држави на које се примењују стопе одлива, утврђене прописима из одредбе под 1) овог става, које су више од стопа одлива у складу с пододељком 1. одељка 3. ове главе, примењује те више стопе;

3) на приливе ликвидних средстава подређеног друштва са седиштем у другој држави на које се примењују стопе прилива, утврђене прописима из одредбе под 1) овог става, које су ниже од стопа прилива у складу с пододељком 2. одељка 3. ове главе, примењује те ниже стопе.

Г л а в а V

ПОКАЗАТЕЉ НЕТО СТАБИЛНИХ ИЗВОРА ФИНАНСИРАЊА

Одељак 1.
Основна правила израчунавања показатеља нето стабилних извора финансирања

91. Банка је дужна да израчунава показатељ нето стабилних извора финансирања, који представља однос елемената који обезбеђују стабилно финансирање и елемената који захтевају стабилно финансирање.

Банка је дужна да показатељ нето стабилних извора финансирања, збирно у свим валутама, за све елементе из става 1. ове тачке, одржава на нивоу који није нижи од 100%.

Ако у било ком тренутку показатељ нето стабилних извора финансирања падне на ниво који је нижи од 100%, односно ако оправдано може очекивати да ће показатељ пасти испод тог нивоа, банка је дужна да поступи у складу с тачком 4. ове одлуке.

92. Банка је дужна да показатељ нето стабилних извора финансирања рачуна у динарима, и то:

1) збирно за све билансне позиције и ванбилансне ставке које улазе у обрачун тог показатеља, без обзира на то да ли гласе на динаре или остале валуте;
2) појединачно за сваку валуту која је значајна у смислу тачке 15. став 3. ове одлуке.

При рачунању показатеља из става 1. ове тачке банка износе свих осталих и значајних валута у динаре прерачунава по званичном средњем курсу Народне банке Србије на дан обрачуна.

За потребе обрачуна показатеља нето стабилних извора финансирања, позиције у динарима индексиране девизном клаузулом третирају се као позиције у динарима без девизне клаузуле.

Банка је дужна да обезбеди да структура извора финансирања по валутама буде у великој мери усклађена са структуром њене активе по валутама.

Банка извештава Народну банку Србије о показатељу нето стабилних извора финансирања збирно, као и појединачно у свакој значајној валути у складу са одлуком којом се уређује извештавање банака.

За потребе извештавања из става 5. ове тачке, износ елемената који обезбеђују стабилно финансирање у динарима који недостаје да би се покрили елементи који захтевају стабилно финансирање у тој валути банка покрива елементима који обезбеђују стабилно финансирање у еврима (износом ових елемената који прелази износ елемената који захтевају стабилно финансирање у тој валути) на следећи начин:

1) највише 40% елемената који захтевају стабилно финансирање у динарима може се покрити елементима који обезбеђују стабилно финансирање у еврима – у периоду од 30. јуна 2024. до 31. децембра 2025. године;

2) највише 35% елемената који захтевају стабилно финансирање у динарима може се покрити елементима који обезбеђују стабилно финансирање у еврима – у периоду од 1. јануара 2026. до 31. децембра 2027. године;

3) највише 30% елемената који захтевају стабилно финансирање у динарима може се покрити елементима који обезбеђују стабилно финансирање у еврима – у периоду од 1. јануара до 31. децембра 2028. године;

4) највише 25% елемената који захтевају стабилно финансирање у динарима може се покрити елементима који обезбеђују стабилно финансирање у еврима – у периоду од 1. јануара до 31. децембра 2029. године;

5) највише 20% елемената који захтевају стабилно финансирање у динарима може се покрити елементима који обезбеђују стабилно финансирање у еврима – од 1. јануара 2030. године.

Ако је показатељ нето стабилних извора финансирања банке у динарима после примене највишег процента из става 6. ове тачке нижи од 100%, банка је дужна да, најкасније десет дана по истеку рока за достављање извештаја о показатељу нето стабилних извора финансирања прописаног одлуком из става 5. ове тачке, Народној банци Србије достави обавештење о разлозима који су довели до недостатка елемената који обезбеђују стабилно финансирање у динарима, као и о активностима које банка намерава да предузме, односно које је предузела – да би обезбедила одговарајућу покривеност елемената који захтевају стабилно финансирање у динарима елементима који обезбеђују стабилно финансирање у тој валути.

У случајевима из става 7. ове тачке, банка је дужна и да месечно извештава Народну банку Србије о висини показатеља нето стабилних извора финансирања банке у динарима на крају претходног месеца на начин прописан одлуком којом се уређује извештавање банака, и то најкасније 20. у месецу, до достизања одговарајуће покривености елемената који захтевају стабилно финансирање у динарима елементима који обезбеђују стабилно финансирање у тој валути.

Независно од примене одредаба ст. 6. до 8. ове тачке, ако током контроле пословања банке оцени да је потребно, Народна банка Србије може наложити банци да ограничи валутне неусклађености одређивањем који се део елемената који захтевају стабилно финансирање у одређеној валути може покрити елементима који обезбеђују стабилно финансирање који нису изражени у тој валути. Ово ограничење може се одредити и применити само у односу на валуту која се сматра значајном у смислу

тачке 15. став 3. ове одлуке.

При одређивању нивоа ограничења валутних неусклађености из става 9. ове тачке, Народна банка Србије узима у обзир:

1) могућност да банка пренесе елементе који обезбеђују стабилно финансирање из једне валуте у другу, између држава и правних лица унутар своје групе, као и могућности банке да конвертује валуте и прикупи средства на девизном тржишту у периоду од једне године од дана израчунавања показатеља нето стабилних извора финансирања;

2) утицај неповољних кретања девизних курсева на постојеће неусклађене позиције и делотворност успостављене заштите од девизног ризика.

93. При израчунавању показатеља нето стабилних извора финансирања, банка је дужна да примени одговарајуће корективне факторе прописане у одељку 2, односно одељку 3, ове главе, на нето књиговодствену вредност активе, обавеза и ванбилансних ставки – на бруто основи, осим ако није друкчије прописано овом одлуком.

Позиција активе, обавеза, капитала или ванбилансних ставки, односно одређени део те позиције, не може се више пута приказати у оквиру елемената који обезбеђују стабилно финансирање, односно елемената који захтевају стабилно финансирање, за потребе обрачуна показатеља из става 1. ове тачке.

Ако се одређена позиција активе или ванбилансних ставки, односно одређени део те позиције, може распоредити у више од једне категорије елемената који захтевају стабилно финансирање, распоређује се у категорију елемената за коју је захтевана највећа покривеност стабилним изворима финансирања, тј. у категорију елемената на коју се примењује највиши корективни фактор прописан у пододељку 2, одељак 3, ове главе, осим ако није друкчије прописано овом одлуком.

94. Изузетно од тачке 93. став 1. ове одлуке, банка је дужна да фер вредност позиција по основу деривата исказује на нето основи ако су те позиције укључене у исти скуп за нетирање и ако су испуњени услови који се односе на уговорно нетирање прописани одлуком којом се уређује адекватност капитала банке.

Фер вредност позиција по основу деривата које не испуњавају услове из става 1. ове тачке приказује се на бруто основи и при обрачуну елемената који захтевају стабилно финансирање те позиције сматрају се посебним скупом за нетирање.

За потребе обрачуна показатеља нето стабилних извора финансирања, фер вредност скупа за нетирање представља збир фер вредности свих трансакција са дериватима које су укључене у тај скуп за нетирање.

Трансакције по основу уговора о међувалутним каматним своповима, валутних форвард и фјучерс уговора, купљених валутних опција и осталих сличних уговора које подразумевају размену целог износа главнице на исти датум могу се нетирати по валутама (збирно у динарима и свим осталим валутама, као и појединачно у свакој значајној валути), иако такве трансакције нису укључене у исти скуп за нетирање, односно нису испуњени услови за уговорно нетирање прописани одлуком којом се уређује адекватност капитала банке.

Готовина примљена као средство обезбеђења ради умањења изложености по основу трансакција са дериватима не сматра се депозитом који се укључује у обрачун елемената који обезбеђују стабилно финансирање и третира се као средство обезбеђења за потребе обрачуна показатеља нето стабилних извора финансирања.

Народна банка Србије може обавестити банке да не узимају у обзир ефекте уговора о дериватима на обрачун показатеља нето стабилних извора финансирања, укључујући одређивање корективног фактора за елементе који захтевају стабилно финансирање, исправки вредности и губитака, ако су испуњени следећи услови:

1) преостала рочност уговора о дериватима је краћа од шест месеци;
2) друга уговорна страна је Народна банка Србије;
3) уговорима о дериватима спроводи се монетарна политика коју је утврдила Народне банке Србије.

Ако се на подређено друштво банке са седиштем у другој држави примењује одлука из става 6. ове тачке коју је донело надлежно тело у складу с прописима те државе којима се уређује показатељ нето стабилних извора финансирања, та одлука се узима у обзир при израчунавању овог показатеља на консолидованом нивоу за банкарску групу.

У погледу нетирања трансакција са и без права додатног обезбеђења, актива и обавезе које настају по основу репо трансакција, трансакција давања или узимања у зајам хартија од вредности или робе, као и по основу трансакција кредитирања трговине хартијама од вредности, могу се рачунати на нето основи за сваку другу уговорну страну, ако су испуњени следећи услови:

1) трансакције имају исти јасно одређен датум коначног измирења;

2) право да се изврши пребијање обавеза према другој уговорној страни са потраживањима од те друге уговорне стране се може реализовати у складу с меродавним правом у току редовног пословања, као и у случају наступања статуса неизмирења обавеза, ликвидације или стечаја;

3) уговорне стране намеравају да измире нето износ трансакције, или да трансакције измире истовремено или да примене механизам измирења трансакција који је еквивалентан њиховом нето измирењу.

95. Народна банка Србије може да одобри банци да одређену активу и обавезу сматра међусобно зависним ако су испуњени следећи услови:

1) преко банке се само усмеравају финансијска средства из обавезе у одговарајућу међусобно зависну активу;

2) појединачне међусобно зависне позиције активе и обавеза су јасно одредиве и имају исти износ главнице;

3) неподударање рока доспећа међусобно зависне активе и обавезе није дуже од 20 дана;

4) обавеза је утврђена законом, подзаконским актом или уговором и та обавеза се не користи за финансирање друге активе;

5) приливи по основу отплате главнице активе се користе искључиво за плаћање међусобно зависне обавезе;

6) уговорна страна код обавезе банке није иста као уговорна страна код активе банке с којом је та обавеза међусобно зависна.

Међусобно зависном активом и обавезом које испуњавају услове из става 1. ове тачке, сматрају се актива и обавеза директно повезане нарочито са следећим производима или услугама:

1) централизованим регулисаним депоновањем средстава, ако је банка дужна да изврши пренос регулисаних депозита централизованом фонду који је основала влада државе чланице Европске уније и под њеним је надзором, а из којег се обезбеђују кредити за подршку циљевима од јавног интереса, под условом да се пренос депозита том фонду врши најмање на месечном нивоу;

2) промотивним кредитима, кредитним линијама и линијама за ликвидност из тачке 76. ст. 4. и 5. ове одлуке, ако банка има само улогу посредника по основу које не настаје ризик финансирања;

3) покривеним обвезницама које је издала банка основана у Републици Србији или држави чланици Европске уније и које су обезбеђене скупом активе који служи као средство обезбеђења из којег инвеститори имају право првенства при намирењу својих потраживања по

основу главнице или камате у случају наступања статуса неизмирења обавеза издаваоца, при чему су покривене обвезнице и њихов издавалац под надзором надлежног државног органа ради заштите права власника тих обвезница;

4) покривеним обвезницама које испуњавају услове за примену преференцијалног третмана у складу са одлуком којом се уређује адекватност капитала;

5) услугама клиринга деривата клијентима, ако банка не гарантује за извршење обавеза централног тржишног учесника и последично не преузима ризик финансирања.

За потребе примене ове тачке, покривене обвезнице из става 2. одредбе под 3) и 4) те тачке треба да испуне и један од следећих услова:

1) да се односни кредити у потпуности финансирају издатим покривеним обвезницама и њихови рокови доспећа су исти;

2) да је утврђено да се датум доспећа покривених обвезница аутоматски продужава за једну годину или дуже до рока доспећа односних кредита у случају да се рефинансирање кредита емитовањем нових покривених обвезница не може извршити на датум доспећа покривених обвезница.

При подношењу захтева за добијање одобрења из става 1. ове тачке, банка је дужна да поднесе документацију којом се доказује испуњеност услова из тог става.

96. Народна банка Србије може одобрити банци да на активу, обавезе, неопозиве, односно условно опозиве кредитне линије и линије за ликвидност примењује виши корективни фактор за елементе који обезбеђују стабилно финансирање, односно нижи корективни фактор за елементе који захтевају стабилно финансирање, у односу на корективне факторе прописане у одељку 2, односно одељку 3, ове главе, ако су испуњени следећи услови:

1) друга уговорна страна је матично друштво, подређено друштво или подређено друштво матичног друштва банке, односно друштво које је са том банком повезано заједничким управљањем у смислу одлуке којом се уређује адекватност капитала банке;

2) постоје оправдани разлози на основу којих се очекује да обавеза банке или неопозива, односно условно опозива кредитна линија и линија за ликвидност која је одобрена банци чине стабилнији извор финансирања, односно да актива банке или неопозива, односно условно опозива кредитна линија и линија за ликвидност коју је одобрила банка захтевају мање стабилан извор финансирања – у поређењу са обавезом, активом или линијом коју су одобриле или примиле друге уговорне

стране, у периоду од једне године од обрачуна показатеља нето стабилних извора финансирања;

3) друга уговорна страна примењује корективни фактор на елементе који захтевају стабилно финансирање који је једнак вишем корективном фактору који се примењује на елементе који обезбеђују стабилно финансирање или виши од њега, односно примењује корективни фактор на елементе који обезбеђују стабилно финансирање који је једнак нижем корективном фактору који се примењује на елементе који захтевају стабилно финансирање или нижи од њега;

4) банка и друга уговорна страна имају седиште у Републици Србији.

При подношењу захтева за добијање одобрења из става 1. ове тачке, банка је дужна да поднесе документацију којом се доказује испуњеност услова из тог става.

Одељак 2.
Елементи који обезбеђују стабилно финансирање

1. Израчунавање износа елемената који обезбеђују стабилно финансирање

97. Износ елемената који обезбеђују стабилно финансирање израчунава се множењем књиговодствене вредности различитих категорија или врста обавеза и капитала банке одговарајућим корективним факторима у складу с пододељком 2. овог одељка, ако овом одлуком није друкчије прописано.

Укупан износ елемената који обезбеђују стабилно финансирање представља збир износа елемената из става 1. ове тачке.

Обвезнице и остале дужничке хартије од вредности које је издала банка, а продају се искључиво физичким лицима у сврхе које нису намењене њиховој пословној или другој комерцијалној делатности и држе се на њиховим рачунима, могу се за потребе израчунавања елемената из ове тачке третирати као депозит физичког лица, али само под условом да га не може купити или поседовати друго лице осим физичког лица.

98. При израчунавању износа елемената који обезбеђују стабилно финансирање, банка узима у обзир преостали уговорени рок доспећа (у даљем тексту: преостала рочност) обавеза и капитала како би одредила корективни фактор у складу са пододељком 2. овог одељка, ако овом одлуком није друкчије прописано.

Банка је дужна да узме у обзир закључене и даље важеће опције

приликом одређивања преостале рочности обавезе или капитала уз претпоставку да ће друга уговорна страна извршити опцију на први допуштен датум, а у случају да банка има дискреционо право да искористи опцију, банка узима у обзир репутационе факторе који могу да ограниче способност банке да не изврши опцију, а нарочито тржишна очекивања да ће банка откупити, односно отплатити одређене обавезе пре њиховог рока доспећа.

Банка је дужна да преосталу рочност депозита са фиксним отказним роком утврђује према њиховом отказном року, а да орочене депозите третира у складу с њиховом преосталом рочношћу.

Изузетно од става 2. ове тачке, при одређивању преостале рочности орочених депозита физичких лица, банка не узима у обзир право депонента да превремено повуче средства у периоду краћем од једне године, ако би депонент сносио губитак који је једнак износу камате у периоду од дана повлачења средстава до дана доспећа уговора о депозиту и ако мора платити материјално значајну накнаду за превремено повлачење, при чему та накнада не мора бити већа од износа камате на коју је клијент остварио право у периоду од полагања депозита до дана повлачења средстава.

Ради утврђивања корективних фактора који се примењују на елементе који обезбеђују стабилно финансирање у складу с пододељком 2. овог одељка, а у случају обавеза чија је преостала рочност годину дана или дужа, део обавеза који доспева у периоду краћем од шест месеци, односно део обавеза који доспева у периоду који није краћи од шест месеци, али је краћи од годину дана, сматра се обавезом са преосталом рочношћу краћом од шест месеци, односно обавезом са преосталом рочношћу која није краћа од шест месеци, али је краћа од годину дана. Ради утврђивања корективних фактора који се примењују на елементе који обезбеђују стабилно финансирање у складу с пододељком 2. овог одељка, а у случају обавеза чија преостала рочност није краћа од шест месеци, али је краћа од годину дана, део обавеза који доспева у периоду краћем од шест месеци, сматра се обавезом са преосталом рочношћу краћом од шест месеци.

2. Корективни фактори који се примењују на елементе који обезбеђују стабилно финансирање

<u>Корективни фактор 0%</u>

99. Корективни фактор 0% примењује се на обавезе без утврђеног рока доспећа, укључујући кратке позиције и позиције са отвореним доспећем, ако тач. 102. до 105. ове одлуке није друкчије прописано.

Изузетно од става 1. ове тачке, на одложене пореске обавезе, као и на мањинска учешћа у смислу одлуке којом се уређује контрола банкарске групе на консолидованој основи, примењују се следећи корективни фактори:

1) 0%, ако је преостала рочност краћа од шест месеци;
2) 50%, ако преостала рочност није краћа од шест месеци, али је краћа од годину дана;
3) 100%, ако је преостала рочност годину дана или дужа.

За потребе става 2. ове тачке, преостала рочност одложених пореских обавеза утврђује се према најранијем датуму на који је такве обавезе могуће реализовати, а преостала рочност мањинских учешћа утврђује се према доспећу односног инструмента капитала.

100. Корективни фактор 0% примењује се на:

1) обавезе на датум трговања које настају по основу куповине финансијских инструмената, страних валута или робе и за које се очекује да ће се измирити у периоду који је уобичајен за релевантну размену или врсту трансакција, односно обавезе код којих је протекао рок за измирење али за које се и даље основано очекује да ће бити измирене;
2) обавезе које су сматрају међусобно зависним са одговарајућом активом, у смислу тачке 95. ове одлуке;
3) обавезе чији је преостала рочност краћа од шест месеци према Народној банци Србије, Европској централној банци, централним банкама држава или према лицима у финансијском сектору;
4) све остале обавезе и елементе капитала који нису обухваћени тач. 102. до 105. ове одлуке.

101. Банка је дужна да примени корективни фактор 0% на апсолутни износ разлике, ако је негативна, између збира фер вредности свих скупова за нетирање са позитивном фер вредношћу и збира фер вредности свих скупова за нетирање са негативном фер вредношћу, при чему се фер вредност скупа за нетирање израчунава у складу с тачком 94. ове одлуке.

За потребе обрачуна из става 1. ове тачке банка је дужна да:

1) износ варијабилне маргине који је примила од друге уговорне стране одузима од фер вредности скупа за нетирање са позитивном фер вредношћу, ако се средство обезбеђења примљено као варијабилна

маргина сматра ликвидном активом првог реда, осим покривених обвезница изразито високог квалитета, у складу са овом одлуком и ако банка може слободно располагати тим средством обезбеђења;

2) износ варијабилне маргине који је предат другој уговорној страни одузима од апсолутног износа фер вредности скупа за нетирање са негативном фер вредношћу.

Корективни фактор 50%

102. Корективни фактор 50% примењује се на:

1) депозите који се сматрају оперативним депозитима у складу с тач. 51. и 53. ове одлуке;

2) обавезе чија је преостала рочност краћа од годину дана, ако је друга уговорна страна држава, територијална аутономија, јединица локалне самоуправе, јавно административно тело, међународна развојна банка или међународна организација којима се додељује пондер ризика 0% у складу са одлуком којом се уређује адекватност капитала банке, привредно друштво које није лице у финансијском сектору, кредитна унија која послује у складу с прописима Европске уније и има дозволу надлежног органа, друштво за лична улагања, као и обавезе према клијентима који су брокери за депозите у износу који није обухваћен одредбом под 1) ове тачке;

3) обавезе чија преостала рочност није краћа од шест месеци, али је краћа од годину дана према Народној банци Србије, Европској централној банци, централним банкама држава или према лицима у финансијском сектору;

4) све остале обавезе и елементе капитала чија преостала рочност није краћа од шест месеци, али је краћа од годину дана, осим оних обухваћених тач. 103. до 105. ове одлуке.

Корективни фактор 90%

103. На депозите по виђењу физичких лица, депозите физичких лица са фиксним отказним роком краћим од годину дана и орочене депозите физичких лица чија је преостала рочност краћа од годину дана, а који се не сматрају стабилним депозитима из тачке 104. ове одлуке, примењује се корективни фактор 90%.

Корективни фактор 95%

104. На депозите по виђењу физичких лица, депозите физичких лица са фиксним отказним роком краћим од годину дана и орочене депозите физичких лица чија је преостала рочност краћа од годину дана, а који се

сматрају стабилним депозитима у складу с тачком 49. ове одлуке, примењује се корективни фактор 95%.

Корективни фактор 100%

105. Корективни фактор 100% примењује се на:

1) елементе основног акцијског капитала банке пре примене регулаторних прилагођавања и пре умањења за износ одбитних ставки од основног акцијског капитала банке, осим умањења за губитак текуће године и ранијих година и за нереализоване губитке, у складу са одлуком којом се уређује адекватност капитала банке;

2) елементе додатног основног капитала банке пре умањења за износ одбитних ставки од додатног основног капитала банке у складу са одлуком којом се уређује адекватност капитала банке, осим инструмената капитала са изричитим или уграђеним опцијама које би, ако се изврше, довеле до тога да преостала рочност инструмента буде краћа од годину дана;

3) елементе допунског капитала банке пре умањења за износ одбитних ставки од допунског капитала банке, у складу са одлуком којом се уређује адекватност капитала банке, чија је преостала рочност годину дана или дужа, осим инструмената капитала са изричитим или уграђеним опцијама које би, ако се изврше, довеле до тога да преостала рочност инструмента буде краћа од годину дана;

4) све остале инструменте капитала банке чија је преостала рочност годину дана или дужа, осим инструмената капитала са изричитим или уграђеним опцијама које би, ако се изврше, довеле до тога да преостала рочност инструмента буде краћа од годину дана;

5) остале обезбеђене или необезбеђене обавезе чија је преостала рочност годину дана или дужа, укључујући и орочене депозите, осим ако није друкчије прописано тач. 99. до 104. ове одлуке.

Одељак 3.
Елементи који захтевају стабилно финансирање

1. Израчунавање износа елемената који захтевају стабилно финансирање

106. Износ елемената који захтевају стабилно финансирање израчунава се множењем књиговодствене вредности различитих категорија или врста активе и ванбилансних ставки банке одговарајућим корективним факторима у складу са пододељком 2. овог одељка, ако овом одлуком није друкчије прописано.

Укупан износ елемената који захтевају стабилно финансирање представља збир износа елемената из става 1. ове тачке.

Актива коју је банка позајмила од друге уговорне стране, укључујући и пренос активе у оквиру репо трансакција, узимање у зајам хартија од вредности или робе или кредитирање трговине хартијама од вредности, а коју банка признаје у билансу стања, али нема ефективно власништво над том активом, не укључује се у обрачун елемената који захтевају стабилно финансирање.

На активу из става 3. ове тачке примењује се корективни фактор у складу с пододељком 2. овог одељка, ако банка има ефективно власништво над том активом, без обзира на то да ли је банка признаје у билансу стања.

Актива коју је банка позајмила другој уговорној страни, укључујући и пренос активе у оквиру репо трансакција, давање у зајам хартија од вредности или робе или кредитирање трговине хартијама од вредности, а над којом банка има ефективно власништво, сматра се активом под теретом за потребе овог одељка и на њу се примењује одговарајући корективни фактор у складу с пододељком 2. тог одељка, без обзира на то да ли банка признаје ту активу у билансу стања.

Ако банка нема ефективно власништво над активом из става 5. ове тачке, та актива се не укључује у обрачун елемената који захтевају стабилно финансирање.

107. На активу под теретом у преосталом периоду од шест месеци или дужем примењује се корективни фактор у складу с пододељком 2. овог одељка за ту врсту активе као да она није под теретом или корективни фактор који се примењује за ту врсту активе под теретом, у зависности од тога који је фактор виши.

Ако је преостала рочност активе под теретом краћа од преостале рочности трансакције која је извор терета, примењује се корективни фактор који се односи на активу под теретом или корективни фактор који се односи на трансакцију која је извор терета, у зависности од тога који је фактор виши.

Ако је преостали период у којем је актива под теретом краћи од шест месеци, примењује се корективни фактор у складу с пододељком 2. овог одељка за ту врсту активе као да она није под теретом.

Ако је банка поново користила или заложила активу коју је позајмила од друге уговорне стране, укључујући и пренос активе у оквиру репо трансакција, давање или узимање у зајам хартија од вредности или робе или кредитирање трговине хартијама од вредности, при чему ту активу евидентира у ванбилансној евиденцији, сматраће се да је трансакција на основу које је та актива позајмљена под теретом – под условом да та трансакција доспева тек када банка врати позајмљену активу другој уговорној страни.

Активом без терета, за потребе ове главе, сматра се актива коју банка није на основу прописа, уговора или на други начин онемогућена да уновчи, пренесе, прода, уступи или на други начин њоме располаже, директном продајом на активном тржишту или продајом у оквиру репо уговора на општеприхваћеном тржишту за ову врсту трансакција, а нарочито:

1) актива која је укључена у скуп активе која је у сваком тренутку расположива за коришћење као средство обезбеђења за потребе прибављања додатног финансирања у оквиру неопозиве или условно опозиве кредитне линије која још није повучена, а стоји на располагању банци, или, ако скупом активе управља централна банка, у оквиру безусловно опозиве кредитне линије која још није повучена, а стоји на располагању банци;
2) актива коју је банка примила као средство обезбеђења за потребе смањења кредитног ризика у трансакцији финансирања хартијама од вредности, трансакцији без права додатног обезбеђења или трансакцији са разменом средства обезбеђења, а којом банка може слободно располагати;
3) актива која представља необавезно прекомерно обезбеђење за издате покривене обвезнице.

За потребе става 5. одредба под 1) ове тачке банка претпоставља да је актива из скупа активе под теретом у износу који је једнак износу повучене кредитне линије према растућем редоследу ликвидности у смислу главе IV ове одлуке, почев од активе која не испуњава услове за укључивање у заштитни слој ликвидности.

Под необавезним прекомерним обезбеђењем у смислу става 5. одредба под 3) ове тачке подразумева се износ активе који банка није дужна да обезбеди при издавању покривених обвезница на основу законских или регулаторних захтева, уговора или због успостављања тржишне дисциплине, укључујући и ситуацију када се актива обезбеђује у износу већем од минималних законских, регулаторних и других обавеза да се пружи додатно обезбеђење покривеним обвезницама у складу са законом државе који се примењује на те обвезнице.

108. У случају нестандардних, односно привремених операција које спроводи Народна банка Србије у оквиру својих надлежности у условима поремећаја на финансијском тржишту или у изузетним макроекономским околностима, Народна банка Србије може прописом да одреди нижи корективни фактор који се примењује на следеће елементе који захтевају стабилно финансирање:

1) активу која је под теретом за потребе спровођења ових операција на коју би био примењен фактор из тачке 125. став 1. одредба под 6) ове одлуке или фактор из тачке 129. став 1. одредба под 1) те одлуке;

2) новчана потраживања која произлазе из ових операција на која би био примењен фактор из тач. 125. став 1. одредба под 4) у случају потраживања према централним банкама, фактор из тачке 127. одредба под 2) ове одлуке или фактор из тачке 128. став 1. одредба под 3) те одлуке.

За активу под теретом из става 1. одредба под 1) ове тачке корективни фактор који одреди Народна банка Србије не може бити нижи од корективног фактора који би се у складу с пододељком 2. овог одељка примењивао на ту активу када она није под теретом.

109. Банка не укључује активу повезану са средством обезбеђења признатим као варијабилна маргина која је предата другој уговорној страни у складу с тачком 101. став 2. одредба под 2) и тачком 129. став 3. одредба под 2) ове одлуке, признатим као иницијална маргина која је предата другој уговорној страни или као допринос у фонд за неизмирење обавеза централног тржишног учесника у складу с тачком 128. став 1. одредбе под 1) и 2) те одлуке у обрачун осталих елемената који захтевају стабилно финансирање.

110. Банка је дужна да финансијске инструменте, стране валуте и робу у вези са којима је извршен налог за куповину укључи у обрачун елемената који захтевају стабилно финансирање.

Финансијске инструменте, стране валуте и робу у вези са којима је извршен налог за продају банка не укључује у обрачун елемената који захтевају стабилно финансирање ако ове трансакције нису признате у билансу стања банке као трансакције по основу деривата или трансакције финансирања хартијама од вредности и ако ће ове трансакције бити признате у билансу стања банке након измирења.

111. Народна банка Србије може прописом да одреди корективне факторе који се примењују на елементе који захтевају стабилно

финансирање за изложености по основу ванбилансних ставки које нису наведене у овом одељку.

Народна банка Србије одређује корективне факторе из става 1. ове тачке како би се обезбедило да банка одржава одговарајући износ елемената који обезбеђују стабилно финансирање за део изложености из тог става за које се оправдано очекује да ће бити захтевано финансирање у периоду од једне године од обрачуна показатеља нето стабилних извора финансирања.

112. При израчунавању износа елемената који захтевају стабилно финансирање, банка узима у обзир преосталу рочност активе и ванбилансних ставки како би одредила корективни фактор који се примењује на ту активу или ванбилансну ставку у складу с пододељком 2. овог одељка, ако овом одлуком није друкчије прописано.

Банка је дужна да узме у обзир закључене и даље важеће опције приликом одређивања преостале рочности активе уз претпоставку да ће издавалац или друга уговорна страна извршити сваку опцију којом се може продужити рок доспећа те активе, а у случају да банка има дискрециono право да искористи опцију, банка узима у обзир репутационе факторе који могу да ограниче способност банке да не изврши опцију, а нарочито тржишна очекивања да ће банка продужити рок доспећа одређене активе на дан њеног доспећа.

При одређивању корективних фактора који се примењују на елементе који захтевају стабилно финансирање у складу са пододељком 2. овог одељка, код кредита и других потраживања са периодичном динамиком отплате, а чија је преостала рочност годину дана или дужа, део потраживања који доспева у периоду краћем од шест месеци и део потраживања који доспева у периоду који није краћи од шест месеци али је краћи од годину дана, третира се као кредит, односно потраживање чија је преостала рочност краћа од шест месеци, односно чија је преостала рочност није краћа од шест месеци али је краћа од годину дана, респективно.

При одређивању корективних фактора који се примењују на елементе који захтевају стабилно финансирање у складу с пододељком 2. овог одељка, код кредита и других потраживања са периодичном динамиком отплате чија преостала рочност није краћа од шест месеци, али је краћа од годину дана, део потраживања који доспева у периоду краћем од шест месеци третира се као кредит, односно потраживање чија је преостала рочност краћа од шест месеци.

2. Корективни фактори који се примењују на елементе који захтевају стабилно финансирање

Корективни фактор 0%

113. Корективни фактор 0% примењује се на:

1) активу без терета која се укључује у ликвидну активу првог реда у складу с тачком 26. ове одлуке, осим на покривене обвезнице изразито високог квалитета из одредбе под 6) те тачке, ако та актива испуњава услове из тачке 18. ове одлуке, без обзира на испуњеност оперативних услова у складу с тач. 19. до 24. те одлуке;

2) изложености без терета по основу улагања у отворене инвестиционе фондове које подлежу умањењу за корективни фактор из тачке 36. одредба под 1) ове одлуке (пре примене тог умањења) и испуњавају услове из тачке 18. те одлуке, а без обзира на испуњеност оперативних услова у складу с тач. 19. до 24. ове одлуке и услова у погледу структуре заштитног слоја ликвидности у складу с тачком 40. те одлуке;

3) износ издвојене динарске и девизне обавезне резерве код Народне банке Србије;

4) остала потраживања од Народне банке Србије, као и потраживања од Европске централне банке и централних банака држава, чија је преостала рочност краћа од шест месеци;

5) потраживања на датум трговања која настају по основу продаје финансијских инструмената, страних валута или робе и за које се очекује да ће се измирити у периоду који је уобичајен за релевантну размену или врсту трансакција, односно потраживања код којих је протекао рок за измирење али за које се и даље основано очекује да ће бити измирена;

6) активу која се сматра међусобно зависном са одговарајућим обавезама у складу с тачком 95. ове одлуке;

7) новчана потраживања из репо трансакција, трансакција давања или узимања у зајам хартија од вредности или робе или трансакција кредитирања трговине хартијама од вредности са лицима у финансијском сектору, ако те трансакције имају преосталу рочност краћу од шест месеци, ако су та новчана потраживања обезбеђена активом која се сматра ликвидном активом првог реда у смислу тачке 26. ове одлуке, осим покривених обвезница изразито високог квалитета из одредбе под 6) те тачке, и ако не постоје правне и оперативне препреке да банка слободно располаже том активом током трајања трансакције.

Изузетно од става 1. одредба под 3) ове тачке, Народна банка Србије може одлучити да на обавезну резерву код Народне банке Србије примени виши корективни фактор за елементе који захтевају стабилно финансирање, нарочито узимајући у обзир издвајање обавезне резерве у периоду од једне године и последичну потребу за повезаним стабилним финансирањем.

Банка је дужна да новчана потраживања из става 1. одредба под 7) ове тачке израчунава на нето основи ако су испуњени услови из тачке 94. став 8. ове одлуке.

За подређена друштва банке која имају седиште у другој држави у којој се на обавезне резерве код централне банке примењује виши корективни фактор на елементе који захтевају стабилно финансирање у складу са захтевом за нето стабилним финансирањем утврђеним прописима те државе, тај виши фактор се узима у обзир за потребе консолидације банкарске групе.

Корективни фактор 5%

114. Корективни фактор 5% примењује се на:

1) изложености без терета по основу улагања у отворене инвестиционе фондове које подлежу умањењу за корективни фактор из тачке 36. одредба под 2) ове одлуке (пре примене тог умањења) и испуњавају услове из тачке 18. те одлуке, а без обзира на испуњеност оперативних услова у складу с тач. 19. до 24. ове одлуке и услова у погледу структуре заштитног слоја ликвидности у складу с тачком 40. те одлуке;

2) новчана потраживања из репо трансакција, трансакција давања или узимања у зајам хартија од вредности или робе или трансакција кредитирања трговине хартијама од вредности са лицима у финансијском сектору, ако те трансакције имају преосталу рочност краћу од шест месеци, осим оних обухваћених тачком 113. став 1. одредба под 7) ове одлуке;

3) неповучени износ неопозивих и условно опозивих кредитних и линија за ликвидност из тачке 70. ст. 1. до 3. ове одлуке;

4) потраживања по основу ванбилансних ставки повезаних са финансирањем трговине чија је преостала рочност краћа од шест месеци.

Банка је дужна да новчана потраживања из става 1. одредба под 2) ове тачке израчунава на нето основи ако су испуњени услови из тачке 94. став 8. ове одлуке.

За све скупове за нетирање трансакција по основу деривата, банка је дужна да примени корективни фактор 5% на апсолутни износ фер вредности скупова за нетирање трансакција по основу деривата ако ти скупови имају негативну фер вредност, и то без умањења за износ предатог средстава обезбеђења или за износ примљених или извршених плаћања која су у вези са променом тржишне вредности ових трансакција.

Корективни фактор 7%

115. Корективни фактор 7% примењује се на ликвидну активу првог реда без терета у виду покривених обвезница изразито високог квалитета из тачке 26. одредба под 6) ове одлуке, која испуњава услове из тачке 18. те одлуке, а без обзира да ли испуњава оперативне услове у складу с тач. 19. до 24. ове одлуке и услове у погледу структуре заштитног слоја ликвидности у складу с тачком 40. те одлуке.

Корективни фактор 7,5%

116. Корективни фактор 7,5% примењује се на потраживања по основу ванбилансних ставки повезаних са финансирањем трговине чија преостала рочност није краћа од шест месеци, али је краћа од годину дана.

Корективни фактор 10%

117. Корективни фактор 10% примењује се на:

1) новчана потраживања по основу трансакција са лицима у финансијском сектору, ако те трансакције имају преосталу рочност краћу од шест месеци, осим оних обухваћених тачком 113. став 1. одредба под 7) и тачком 114. став 1. одредба под 2) ове одлуке;

2) активу повезану са финансирањем трговине чија је преостала рочност краћа од шест месеци;

3) потраживања по основу ванбилансних ставки повезаних са финансирањем трговине чија је преостала рочност годину дана или дужа.

Корективни фактор 12%

118. Корективни фактор 12% примењује се на изложености без терета по основу улагања у отворене инвестиционе фондове, које подлежу умањењу за корективни фактор из тачке 36. одредба под 3) ове одлуке (пре примене тог умањења) и испуњавају услове из тачке 18. те одлуке, а без обзира на испуњеност оперативних услова у складу с тач. 19. до 24. ове одлуке и услова у погледу структуре заштитног слоја ликвидности у складу с тачком 40. те одлуке.

Корективни фактор 15%

119. Корективни фактор 15% примењује се на активу без терета која се укључује у ликвидну активу другог А реда у складу с тачком 28. ове одлуке, ако та актива испуњава услове из тачке 18. те одлуке, без обзира на испуњеност оперативних услова у складу с тач. 19. до 24. ове одлуке

и услова у погледу структуре заштитног слоја ликвидности у складу с тачком 40. те одлуке.

Корективни фактор 20%

120. Корективни фактор 20% примењује се на изложености без терета по основу улагања у отворене инвестиционе фондове које подлежу умањењу за корективни фактор из тачке 36. одредба под 4) ове одлуке (пре примене тог умањења) и испуњавају услове из тачке 18. те одлуке, а без обзира на испуњеност оперативних услова у складу с тач. 19. до 24. ове одлуке и услова у погледу структуре заштитног слоја ликвидности у складу с тачком 40. те одлуке.

Корективни фактор 25%

121. Корективни фактор 25% примењује се на активу без терета у виду секјуритизованих позиција обезбеђених активом из тачке 32. одредба под 7), алинеје прва и трећа, ове одлуке које се укључују у ликвидну активу другог Б реда и подлежу умањењу за корективни фактор из тачке 34. одредба под 1) те одлуке (пре примене тог умањења), ако та актива испуњава услове из тачке 18. ове одлуке, без обзира на испуњеност оперативних услова у складу с тач. 19. до 24. ове одлуке и услова у погледу структуре заштитног слоја ликвидности у складу с тачком 40. те одлуке.

Корективни фактор 30%

122. Корективни фактор 30% примењује се на:

1) на изложености по основу покривених обвезница високог квалитета које испуњавају услове за укључивање у ликвидну активу другог Б реда у складу с тачком 30. одредба под 4) ове одлуке, као и услове из тачке 18. те одлуке, а без обзира да ли испуњавају оперативне услове у складу с тач. 19. до 24. ове одлуке и услове у погледу структуре заштитног слоја ликвидности у складу с тачком 40. те одлуке;

2) на изложености без терета по основу улагања у отворене инвестиционе фондове које подлежу умањењу за корективни фактор из тачке 36. одредба под 5) ове одлуке (пре примене тог умањења) и испуњавају услове из тачке 18. те одлуке, без обзира на испуњеност оперативних услова у складу с тач. 19. до 24. ове одлуке и услова у погледу структуре заштитног слоја ликвидности у складу с тачком 40. те одлуке.

Корективни фактор 35%

123. Корективни фактор 35% примењује се на:

1) на активу без терета у виду секјуритизованих позиција обезбеђених активом из тачке 32. одредба под 7), алинеје друга и четврта, ове одлуке које се укључују у ликвидну активу другог Б реда и подлежу умањењу за корективни фактор из тачке 34. одредба под 2) ове одлуке (пре примене тог умањења), ако та актива испуњава услове из тачке 18. ове одлуке, без обзира на испуњеност оперативних услова у складу с тач. 19. до 24. и услова у погледу структуре заштитног слоја ликвидности у складу с тачком 40. те одлуке;

2) на изложености без терета по основу улагања у отворене инвестиционе фондове које подлежу умањењу за корективни фактор из тачке 36. одредба под 6) ове одлуке (пре примене тог умањења) и испуњавају услове из тачке 18. те одлуке, без обзира на испуњеност оперативних услова у складу с тач. 19. до 24. ове одлуке и услова у погледу структуре заштитног слоја ликвидности у складу с тачком 40. те одлуке.

Корективни фактор 40%

124. Корективни фактор 40% примењује се на изложености без терета по основу улагања у отворене инвестиционе фондове које подлежу умањењу за корективни фактор из тачке 36. одредба под 7) ове одлуке (пре примене тог умањења) и испуњавају услове из тачке 18. те одлуке, а без обзира на испуњеност оперативних услова у складу с тач. 19. до 24. ове одлуке и услова у погледу структуре заштитног слоја ликвидности у складу с тачком 40. те одлуке.

Корективни фактор 50%

125. Корективни фактор 50% примењује се на:

1) активу без терета која се укључује у ликвидну активу другог Б реда у складу с тачком 30. ове одлуке, осим изложености по основу хартија од вредности обезбеђених имовином из одредбе под 1) ове тачке и покривених обвезница високог квалитета из одредбе под 4) те тачке, ако та актива испуњава услове из тачке 18. ове одлуке, без обзира на испуњеност оперативних услова у складу с тач. 19. до 24. те одлуке и услова у погледу структуре заштитног слоја ликвидности у складу с тачком 40. те одлуке;

2) депозите које је банка положила код друге банке, а који се сматрају оперативним депозитима у складу с тач. 51. и 53. ове одлуке;

3) новчана потраживања по основу трансакција које имају преосталу рочност краћу од годину дана ако је друга уговорна страна држава, територијална аутономија, јединица локалне самоуправе, јавно

административно тело, међународна развојна банка или међународна организација којима се додељује пондер ризика 0% у складу са одлуком којом се уређује адекватност капитала банке, привредно друштво које није лице у финансијском сектору, мало или средње предузеће, кредитна унија која послује у складу с прописима Европске уније и има дозволу надлежног органа, друштво за лична улагања, физичко лице, као и потраживања према клијентима који су брокери за депозите у износу који није обухваћен одредбом под 2) овог става;

4) потраживања чија преостала рочност није краћа од шест месеци, али је краћа од годину дана, према Народној банци Србије, Европској централној банци, централним банкама држава или лицима у финансијском сектору;

5) активу повезану са финансирањем трговине чија преостала рочност није краћа од шест месеци, али је краћа од годину дана;

6) активу под теретом у преосталом периоду који није краћи од шест месеци, али је краћи од годину дана, осим оне активе на коју би се примењивао виши коригивни фактор у складу с тач. 126. до 129. ове одлуке да она није под теретом;

7) осталу активу чија је преостала рочност краћа од годину дана, осим активе из тач. 113. до 124. ове одлуке.

Ако се на активу из става 1. одредба под 6) ове тачке која је без терета примењује виши коригивни фактор у складу с тач. 126. до 129. ове одлуке, банка је дужна да на ту активу примени тај коригивни фактор.

Коригивни фактор 55%

126. Коригивни фактор 55% примењује се на изложености без терета по основу улагања у отворене инвестиционе фондове које подлежу умањењу за коригивни фактор из тачке 36. одредба под 8) ове одлуке (пре примене тог умањења) и испуњавају услове из тачке 18. те одлуке, а без обзира на испуњеност оперативних услова у складу с тач. 19. до 24. ове одлуке и услова у погледу структуре заштитног слоја ликвидности у складу с тачком 40. те одлуке.

Коригивни фактор 65%

127. Коригивни фактор 65% примењује се на:

1) потраживања без терета настала по основу кредита обезбеђених хипотеком на стамбеној непокретности чија је преостала рочност годину дана или дужа, а којима је додељен пондер ризика 35% или мањи, у складу са одлуком којом се уређује адекватност капитала;

2) потраживања по основу кредита без терета чија је преостала рочност годину дана или дужа, а којима је додељен пондер ризика 35% или мањи у складу са одлуком којом се уређује адекватност капитала,

осим кредита одобрених лицима у финансијском сектору и кредита из тач. 113. до 125. ове одлуке.

Корективни фактор 85%

128. Корективни фактор 85% примењује се на:

1) било коју активу или ванбилансну ставку, укључујући и готовину, коју је банка положила као иницијалну маргину по основу уговора о дериватима, осим ако би се на ту активу примењивао виши корективни фактор у складу с тачком 129. ове одлуке да она није под теретом;

2) било коју активу или ванбилансну ставку, укључујући и готовину, коју је банка положила као допринос у фонд за неизмирење обавеза централног тржишног учесника, осим ако би се на ту активу примењивао виши корективни фактор у складу с тачком 129. ове одлуке да она није под теретом;

3) потраживања по основу кредита без терета чија је преостала рочност годину дана или дужа, а којима је додељен пондер ризика већи од 35% у складу са одлуком којом се уређује адекватност капитала и који нису у доцњи дужој од 90 дана, осим кредита одобрених лицима у финансијском сектору и кредита из тач. 113. до 127. ове одлуке;

4) активу повезану са финансирањем трговине чија је преостала рочност годину дана или дужа;

5) хартије од вредности без терета чија је преостала рочност годину дана или дужа које нису у статусу неизмирења обавеза у складу са одлуком којом се уређује адекватност капитала банке и нису подобне за укључивање у ликвидну активу првог реда или ликвидну активу другог реда у складу са овом одлуком;

6) акције које се котирају на берзи без терета које нису подобне за укључивање у ликвидну активу другог Б реда у складу са овом одлуком;

7) робу, укључујући злато, осим на робне деривате;

8) активу под теретом у преосталом периоду од годину дана или дужем из скупа односне активе која служи као средство обезбеђења покривених обвезница које је издала банка основана у Републици Србији или држави чланици Европске уније, из којег инвеститори имају право првенства при намирењу својих потраживања по основу главнице или камате у случају наступања статуса неизмирења обавеза, при чему су покривене обвезнице и њихов издавалац под надзором надлежног државног органа ради заштите права власника тих обвезница;

9) активу под теретом у преосталом периоду од годину дана или дужем из скупа односне активе која служи као средство обезбеђења покривених обвезницама које испуњавају услове за примену преференцијалног третмана у складу са одлуком којом се уређује адекватност капитала.

Ако се на активу из става 1. одредбе под 1) и 2) ове тачке која је без терета примењује виши коректив фактор у складу с тачком 129. ове одлуке, банка је дужна да на ту активу примени тај коректив фактор.

Коректив фактор 100%

129. Коректив фактор 100% примењује се на:

1) осталу активу под теретом у преосталом периоду од годину дана или дужем, ако није друкчије прописано овим одељком;
2) осталу активу која није обухваћена тач. 113. до 128. ове одлуке, укључујући кредите одобрене лицима у финансијском сектору чија је преостала рочност годину дана или дужа, одбитне ставке од капитала, основна средства, потраживања по основу акција којима се не тргује на берзи, потраживања по основу хартија од вредности које се налазе у статусу неизмирења обавеза;
3) проблематична потраживања.

Банка је дужна да примени коректив фактор 100% на износ разлике, ако је позитивна, између збира фер вредности свих скупова за нетирање са позитивном фер вредношћу и збира фер вредности свих скупова за нетирање са негативном фер вредношћу, при чему се фер вредност скупа за нетирање израчунава у складу с тачком 94. ове одлуке.

За потребе обрачуна из става 2. ове тачке банка је дужна да:

1) износ варијабилне маргине који је примила од друге уговорне стране одузима од фер вредности скупа за нетирање са позитивном фер вредношћу, ако се средство обезбеђења примљено као варијабилна маргина сматра ликвидном активом првог реда, осим покривених обвезница изразито високог квалитета, у складу са овом одлуком и ако банка може слободно располагати тим средством обезбеђења;
2) износ варијабилне маргине који је предат другој уговорној страни одузима од апсолутног износа фер вредности скупа за нетирање са негативном фер вредношћу.

Одељак 4.
Примена на консолидованој основи

130. Највише матично друштво банкарске групе израчунава показатељ нето стабилних извора финансирања на консолидованом нивоу за банкарску групу, при чему:

1) на обавезе и капитал подређеног друштва са седиштем у другој држави на које се примењују коректив фактори за елементе који обезбеђују стабилно финансирање, утврђени прописима те државе, који

су нижи од корективних фактора у складу са одељком 2. ове главе, примени те ниже корективне факторе за потребе консолидације;

2) на активу и ванбилансне ставке подређеног друштва са седиштем у другој држави на које се примењују корективни фактори за елементе који захтевају стабилно финансирање, утврђени прописима те државе, који су виши од корективних фактора у складу са одељком 3. ове главе, примени те више корективне факторе за потребе консолидације;

3) активу подређеног друштва са седиштем у другој држави која испуњава услове из главе IV ове одлуке, не третира као ликвидну активу за потребе консолидације ако се та актива не сматра ликвидном активом у складу са прописима друге државе којима се уређује показатељ покрића ликвидном активом.

Г л а в а VI

ПРЕЛАЗНЕ ОДРЕДБЕ И ЗАВРШНА ОДРЕДБА

131. До доношења посебног закона којим ће се уредити секјуритизација, банке не могу да обављају послове иницијатора, спонзора или иницијалног зајмодавца у секјуритизацији.

132. До доношења прописа којим ће се уредити пословање брокера за депозите, није дозвољено обављати ове послове у Републици Србији.

133. Банка је дужна да тестира примену одредаба Главе V ове одлуке како би била спремна да своје пословање у потпуности усклади с тим одредбама. О резултатима тог тестирања банка ће обавестити Народну банку Србије достављањем извештаја прописаних одлуком којом се уређује извештавање банака, са стањем на дан 31. марта 2024. године, и то најкасније 20. априла 2024. године.

134. Даном почетка примене ове одлуке престаје да важи Одлука о управљању ризиком ликвидности банке („Службени гласник РС“, бр. 103/2016).

135. Ова одлука ступа на снагу осмог дана од дана објављивања у „Службеном гласнику РС“, а примењује се од 30. јуна 2024. године.

ИО НБС бр. 81

9. новембра 2023. године
Б е о г р а д

Председавајућа
Извршног одбора Народне банке Србије
Г у в е р н е р
Народне банке Србије

Др Јоргованка Табаковић, с.р.

Самостална одредба Одлуке о изменама Одлуке о управљању ризиком ликвидности банке („Службени гласник РС“, 29/2026)

2. Ова одлука ступа на снагу 27. марта 2026. године.